

متروی تهران در آستانه فرسودگی

صفحه ۸

برای آب «برنامه» داریم

روزنامه سراسری اقتصادی، اجتماعی

چهار شنبه ۳ دی ۱۴۰۴

۳۰۳ رجب ۱۴۴۷ | ۲۴ دسامبر ۲۰۲۵

شماره ۸۲۹

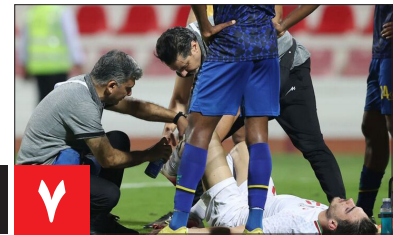
۸۰۰۰ تومان

۱۸ روز صعود متوالی بورس

عدد نفت؛ آزمون صحت بودجه

امیر در محاصره لشکر مصدومان

چشم انداز نامعلوم روغن خوراکی

هر چند که ارز ترجیحی صنعت روغن خوراکی حذف شد اما همچنان در جهت حمایت مصرف کننده...

صفحه ۶

خروج طبقه متوسط از بازار سفر

به این ترتیب که گردشگران با اقامت در خانه‌های بوم گردی بتوانند با فرهنگ جامعه میزبان آشنا شوند...

صفحه ۴

استراتژی نجات بخش برای صنعت

بنادر خشک به عنوان ابزاری برای کاهش فشار بر بنادر ساحلی، ارتقای کارایی زنجیره تامین...

صفحه ۲

برای آب «برنامه» داریم

کریم حسن پور – با تشدید بحران کم آبی کشور در سال‌های اخیر این مساله از مرز جالش و بحران فراتر رفته و در قالب تهدیدی ملی عمل می‌کند. ایران در منطقه‌ای خشک واقع شده و در سال‌های اخیر نیز از شدت بارندگی‌ها در کشور کاسته شده است.

اهداف برنامه هفتم توسعه در زمینه رفع ناترازی آب نزدیک کرد. امید با اشاره به راهبردهای مرتبط با بخش کشاورزی تصریح کرد: محور اصلی گزارش این است که برای مدیریت و تعدیل مصرف آب در بخش کشاورزی، راهی جز تحویل حجمی آب وجود ندارد و تحویل حجمی آب توسط وزارت نیرو ضرورتی انکارناپذیر است. همچنین تبعیت از الگوی کشت سازگار با منابع آبی الزامی است و کشت محصولات برآبیر در فلات مرکزی ایران امکان تداوم ندارد.

وی افزود: این مشکل حتی در فضای سبز شهری نیز وجود دارد، به‌طوری که در فلات مرکزی ایران هزاران هکتار چمن (که گیاهی بومی و کم‌آبیر نیست) کشت شده و تنها در شهر تهران با وجود کاهش‌ها همچنان بیش از ۱۲۰۰ هکتار چمن وجود دارد که نیازمند اصلاح جدی است. رئیس دانشگاه تهران افزایش صادرات آب مجازی از طریق محصولات برآبیر نظیر محصولات جالیزی، میوه و لبنیات را از دیگر چالش‌ها دانست و گفت: مدیریت صادرات و واردات محصولات کشاورزی باید کاملاً همسو با الگوی کشت و سیاست‌های مدیریت تقاضای آب باشد و سازوکارهای اقتصادی از جمله قیمت‌گذاری آب و نظام یارانه‌ها نیز در همین راستا اصلاح شود.

ضرورت تغییر الگوی کشت
عباس علی‌آبادی وزیر نیرو در خصوص راهبردها، سیاست‌ها و شیوه‌های حکمرانی مطلوب آب و تعدیل مصرف آب بخش کشاورزی، گفت: یکی از مهم‌ترین مسائل کشور مساله آب است که باید برای حل مشکل آن برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری درست کنیم. این عضو کابینه دولت چهاردهم ادامه داد: مساله اصلی ما ندانستن مساله نیست، کشور ما در منطقه خشک بوده و شرایط تغییر اقلیم موجب شده که با مشکلات بسیاری در حوزه آب مواجه شویم.
وی افزود: در بندرعباس بیش از ۳ هزار و ۳۰۰ درصد نسبت به مشابه سال گذشته بارش داشتیم که با توجه به ناشناخت شرایط نگهداری آن بخشی از آن به دریا رفته و بخشی از آن را توانستیم نگهداری کنیم بنابراین باید شرایطی فراهم شود که بتوانیم از این موهبت‌ها استفاده کنیم. وزیر نیرو بیان کرد: لحاظ محیط زیست نیز شرایط خوبی نداریم، متأسفانه برداشت‌های نابجا و نابهنگام باعث فرونشست شده است که باید به این مسائل توجه کرده و بتوانیم راه حلی برای این معضل پیدا کنیم. علی‌آبادی ادامه داد: ما حاضریم که از نظرات نمایندگان نیز استفاده کنیم تا بتوانیم تحولی بنیادین و اساسی برای حل مشکل آب پیدا کنیم. ما موافقیم که باید الگوی کشت را در برخی محصولات کنار بگذاریم و این نیازمند اخذ تصمیمات بزرگ است که حاضریم با برگزاری جلسات با دانشگاهیان و استادان این حوزه بتوانیم مشکلات این حوزه را حل کنیم.

وزیر جهاد کشاورزی با تأکید بر ضرورت تبیین درست بحران آب گفت: کمبود آب نتیجه عوامل متعددی از جمله تغییرات اقلیمی و افزایش مصرف در بخش‌های مختلف است و نباید تنها بخش کشاورزی را متهم این وضعیت دانست. غلامرضا نوری قزلباش گفت: تغییرات اقلیمی، کاهش بارندگی، تغییر در الگوی بارش و همچنین افزایش مصارف در سایر بخش‌ها از جمله شرب و صنعت همگی در بروز این وضعیت نقش دارند. البته بخش کشاورزی سهم قابل‌توجهی در مصرف آب دارد، اما باید توجه داشت که نخستین بخشی که از کمبود یا نبود آب آسیب می‌بیند، خود بخش کشاورزی است.
وزیر جهاد کشاورزی با اشاره به نقش حیاتی آب در زندگی مردم ادامه داد: آب نقش بسیار مهمی در زندگی ما دارد. اگر آب را صرفاً به‌عنوان آب شرب ببینیم، چند ساعت بعد از آن به غذا نیاز داریم و ماده اصلی تولید غذا، آب است. بنابراین امنیت غذایی برای ما اهمیتش کمتر از آب نیست. نوری قزلباش تأکید کرد: پارادایم‌های جهانی در حوزه تامین امنیت غذایی تغییر کرده است، غذا در دنیا به‌قدری فراوان نیست که هر میزان نیاز داشتیم بتوانیم آن را وارد کنیم؛ در همین حال باید تأکید کرد که واردات نیازمند تامین منابع مالی است. ما باید امنیت غذایی خودمان را داشته باشیم و آن درصد کسری موجود که امروز مشکلاتی برای کشور ایجاد کرده است را نیز جبران کنیم. البته همه راهکارها باید به‌صورت هوشمند دنبال شود.

در همین راستا، کشاورزی فراسرزمینی در دستور کار قرار گرفته و نخستین محموله‌های وارداتی از این مسیر در همین روزها وارد کشور می‌شود و حدود دو ماه دیگر نیز روغن تولیدی از محل کشاورزی فراسرزمینی به کشور خواهد رسید. وزیر جهاد کشاورزی با اشاره به ارتقای بهره‌وری در مصرف آب تصریح کرد: از طریق عملیات به‌زرایی می‌توان کارهای زیادی انجام داد و راندمان تولید را افزایش داد. در حال حاضر میزان برداشت ما به ازای هر مترمکعب آب حدود ۱۵ کیلوگرم است، درحالی‌که برنامه‌ریزی کردیم این عدد به ۲۶ کیلوگرم برسد.

برای هر منطقه نقشه راه تدوین کنند. پزشک‌های بیان کرد: منطق جهانی، استادان، کتاب و تجربه، دستورالعملی به ما می‌دهد و ما در دولت خود را رئیس‌جمهور، وزیر نیرو و وزیر جهاد کشاورزی برگزار شد. در این جلسه گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی و دانشگاه تهران (به نمایندگی از شورای همکاری دولت و دانشگاه) در خصوص راهبردها، سیاست‌ها و شیوه‌های حکمرانی مطلوب آب و تعدیل مصرف آب بخش کشاورزی (چالش‌ها، الزامات و برنامه‌ها) بررسی شد. مسعود پزشک‌های در این جلسه بحران آب را مساله‌ای حیاتی و فوری برای کشور دانست که رفع آن بدون اتکا به نظر کارشناسی ممکن نیست. رئیس دولت چهاردهم همچنین نسبت به بروز تنش‌ها و منازعات آبی میان استان‌های مختلف هشدار داد.

تشدید تنش‌های آبی
رئیس‌جمهور با بیان اینکه وضعیت آب کشور بحرانی و از مسائل حیاتی و فوری است، تأکید کرد که بدون مدیریت علمی، استفاده از نظر دانشگاهیان و اعتماد به نخبران، عبور از بحران آب و سایر چالش‌های کشور امکان‌پذیر نخواهد بود. به گزارش خبرگزاری خنله ملت، مسعود پزشک‌های رئیس‌جمهور گفت: گزارش‌هایی که توسط نزدیک به ۸۰ نفر از اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها از تخصص‌های مختلف درباره وضعیت آب کشور تهیه شده، پس از دسته‌بندی و بررسی در دولت، لازم بود در اختیار همه نمایندگان مجلس قرار گیرد. پزشک‌های افزود: واقعیت این است که مسیر وضعیت آب در کشور از مسائل حیاتی و بسیار فوری است و اگر نتوانیم آن را مدیریت کنیم، مشکلاتی که ایجاد می‌شود به این سادگی‌ها قابل درمان نخواهد بود. رئیس‌جمهور ادامه داد: بر اساس مطالعات بین‌المللی، گزارش استادان و تحقیقات انجام‌شده، روند وضعیت آب کشور بحرانی است و همه استان‌های ما با مشکل آب مواجه هستند. این مشکلات تنها با تقسیم درست آب نمی‌شود، چرا که اقتصاد، نوع آبیاری، باغداری و صنعت دچار اشکال است و این حوزه‌ها به‌صورت غیرعلمی و غیر کارشناسی رشد کرده‌اند. وی تصریح کرد: امروز همه آب می‌خواهند، همه نمایندگان در شهر و استان خود مشکل آب دارند و هیچ استانی وجود ندارد که مشکل آب نداشته باشد. همه استان‌ها با این چالش مواجه هستند و راحل آن، استفاده از نظر کارشناسان و نخبران است. لزومی ندارد با یکدیگر بحث اختلافی داشته باشیم. هر فردی که ادعا می‌کند می‌تواند مشکل آب را حل کند، باید وارد میدان شود و کمک کند و ما آماده‌ایم این پیشنهادها را به‌صورت عملی در استان‌ها اجرا کنیم.

چالش ۵۰ ساله
محمدحسین امید رئیس دانشگاه تهران، در نشست علنی مجلس شورای اسلامی گفت: کشور ما در گذشته دارای سرانه آب تجدیدپذیر بیش از ۴ هزار مترمکعب بود و از این حیث در موقعیت مناسبی در منطقه قرار داشت، اما امروز این سرانه به کمتر از هزار مترمکعب کاهش یافته و عملاً وارد محدوده بحرانی شده‌ایم. در فلات مرکزی ایران حتی در برخی نقاط سرانه آب به حدود ۶۰۰ مترمکعب رسیده است که فاصله چندانی با مرز ۵۰۰ مترمکعب، یعنی وضعیت کمبود مطلق آب، ندارد. امید با اشاره به ناترازی شدید منابع آب زیرزمینی، تصریح کرد: ناترازی‌هایی که طی سال‌های گذشته ایجاد شده، امروز به شکل تراز منفی شدید آب‌های زیرزمینی خود را نشان می‌دهد و پیامد آن وقوع فرونشست‌های گسترده در نقاط مختلف کشور است. در برخی مناطق تهران، کرج، اصفهان، شیراز و تقریباً همه استان‌های فلات مرکزی، فرونشست سالانه به بیش از ۳۰ سانتی‌متر رسیده که بسیار نگران‌کننده است.

وی افزود: باید توجه داشت که سراسر کشور مملو از زیرساخت‌های حیاتی نظیر خطوط انتقال ریلی، جاده‌ای، برق، آب، گاز و نفت است و تداوم این فرونشست‌ها می‌تواند همه این زیرساخت‌ها را با خطر جدی مواجه کند. از سوی دیگر، با از بین رفتن تالاب‌ها و دریاچه‌ها نیز ریه‌رو هستیم که نمونه بارز آن بحران دریاچه ارومیه است و در نقاط مختلف کشور نیز شرایط مشابهی حاکم شده است. امید افزود: گزارش نهایی که توسط مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی و دانشگاه تهران تدوین شده هفته آینده به رئیس مجلس شورای اسلامی تقدیم خواهد شد، ۱۲ راهبردی مشخص به دولت پیشنهاد شده است که ۲۰ راهبردی به حوزه آب کشاورزی و ۱۲ راهبردی به حوزه آب شهری و شرب اختصاص دارد. وی گفت: به‌رغم آنکه بحران آب بسیار عمیق، جدی و مزمن است و سابقه‌ای بیش از پنج دهه دارد، اما ماور ما این است که در کوتاهمدت، با مجموعه‌ای از راهبردها و اقدامات حتی کوچک می‌توان کشور را به تحقق

جلسه علنی عصر روز سمشنبه دوم دی ماه مجلس شورای اسلامی با محوریت بررسی سیاست‌ها و شیوه‌های حکمرانی مطلوب آب و با حضور رئیس‌جمهور، وزیر نیرو و وزیر جهاد کشاورزی برگزار شد. در این جلسه گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی و دانشگاه تهران (به نمایندگی از شورای همکاری دولت و دانشگاه) در خصوص راهبردها، سیاست‌ها و شیوه‌های حکمرانی مطلوب آب و تعدیل مصرف آب بخش کشاورزی (چالش‌ها، الزامات و برنامه‌ها) بررسی شد. مسعود پزشک‌های در این جلسه بحران آب را مساله‌ای حیاتی و فوری برای کشور دانست که رفع آن بدون اتکا به نظر کارشناسی ممکن نیست. رئیس دولت چهاردهم همچنین نسبت به بروز تنش‌ها و منازعات آبی میان استان‌های مختلف هشدار داد.

تشدید تنش‌های آبی
رئیس‌جمهور با بیان اینکه وضعیت آب کشور بحرانی و از مسائل حیاتی و فوری است، تأکید کرد که بدون مدیریت علمی، استفاده از نظر دانشگاهیان و اعتماد به نخبران، عبور از بحران آب و سایر چالش‌های کشور امکان‌پذیر نخواهد بود. به گزارش خبرگزاری خنله ملت، مسعود پزشک‌های رئیس‌جمهور گفت: گزارش‌هایی که توسط نزدیک به ۸۰ نفر از اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها از تخصص‌های مختلف درباره وضعیت آب کشور تهیه شده، پس از دسته‌بندی و بررسی در دولت، لازم بود در اختیار همه نمایندگان مجلس قرار گیرد. پزشک‌های افزود: واقعیت این است که مسیر وضعیت آب در کشور از مسائل حیاتی و بسیار فوری است و اگر نتوانیم آن را مدیریت کنیم، مشکلاتی که ایجاد می‌شود به این سادگی‌ها قابل درمان نخواهد بود. رئیس‌جمهور ادامه داد: بر اساس مطالعات بین‌المللی، گزارش استادان و تحقیقات انجام‌شده، روند وضعیت آب کشور بحرانی است و همه استان‌های ما با مشکل آب مواجه هستند. این مشکلات تنها با تقسیم درست آب نمی‌شود، چرا که اقتصاد، نوع آبیاری، باغداری و صنعت دچار اشکال است و این حوزه‌ها به‌صورت غیرعلمی و غیر کارشناسی رشد کرده‌اند. وی تصریح کرد: امروز همه آب می‌خواهند، همه نمایندگان در شهر و استان خود مشکل آب دارند و هیچ استانی وجود ندارد که مشکل آب نداشته باشد. همه استان‌ها با این چالش مواجه هستند و راحل آن، استفاده از نظر کارشناسان و نخبران است. لزومی ندارد با یکدیگر بحث اختلافی داشته باشیم. هر فردی که ادعا می‌کند می‌تواند مشکل آب را حل کند، باید وارد میدان شود و کمک کند و ما آماده‌ایم این پیشنهادها را به‌صورت عملی در استان‌ها اجرا کنیم.

پزشک‌های تأکید کرد: اینکه بگوییم سالانه ۴۰۰ میلیارد مترمکعب بارندگی داریم یا بپذیریم که آب را درست مدیریت نکردیم، به‌تنهایی مشکلی را حل نمی‌کند. واقعیت این است که در شرایط فعلی، تقریباً همه استان‌ها بدون استثنا با بحران آب مواجه هستند و حتی استان‌ها بر سر آب با یکدیگر اختلاف دارند. رئیس‌جمهور افزود: اختلافات آبی میان استان‌هایی مانند اصفهان، چهارمحال و بختیاری، کهگیلویه و بویراحمد، خوزستان و یزد نشان می‌دهد که مساله آب به‌سادگی قابل حل نیست و انسان‌هایی که در انقلاب زندگی خود را کف دست گرفتند بر سر آب اختلاف دارند و حق نیز با آنها است. آیا باید این منازعه را ادامه دهیم؟ استان‌ها با یکدیگر دعوا کنند؟ اگر آب وجود دارد، پس دلیل این اختلافات چیست؟ وی خاطر نشان کرد: دولت از استادان دانشگاه درخواست کرد تا با تشکیل تیم‌های تخصصی، طی سه تا چهار ماه چارچوب و دستورالعملی علمی ارائه دهند. بر همین اساس، عین اقداماتی که در تهران انجام شده مقرر شده در ۱۲ منطقه آبریز کشور، دانشگاهیان، کارشناسان و مدیران با هم بنشینند و

اهمیت چپش پر تفو در روزهای اخیر بورس
علیرضا عابدینی
کارشناس بازار سرمایه

در دوره‌هایی که بازار از هیجانات افراطی فاصله دارد و حرکت‌ها عمدتاً مبتنی بر عوامل بنیادی و انتظارات منطقی شکل می‌گیرد، تشکیل پرتفوی مناسب از طریق ابزارهای متنوع و کم‌هزینه می‌تواند پاسخگوی نیاز بخش بزرگی از سرمایه‌گذاران باشد. در چنین فضایی، استفاده از صندوق‌های شاخصی، بخشی، اهرمی یا طراحی سبدی با اوزان هدفمند برای دنبال کردن شاخص کل یا حتی پوشش تورم، ضمن کاهش هزینه‌های معاملاتی، با فرض کارایی نسبی بازار انتخاب معقولی به نظر می‌رسد. همچنین بهره‌گیری محدود و مدیریت‌شده از ابزارهای مشتقه می‌تواند در چارچوب کنترل ریسک، به کسب بازدهی مازاد کمک کند. با این حال، زمانی که بازار وارد فاز صعودی پر قدرت می‌شود و اخبار مثبت به‌صورت متوالی پیرامون صنایع مختلف منتشر می‌گردد، انتخاب سهام خاص و تحلیل محور می‌تواند بازدهی بالاتری نسبت به حرکت همراه با شاخص ایجاد کند. در این مقطع، اگرچه دنبال کردن شاخص برای سرمایه‌گذار حرفه‌ای همواره ساده نیست، اما مدیریت فعال دارایی اجابت می‌کند که ترکیب سبد متناسب با ریسک‌های پیش‌رو تنظیم شود. حضور برخی کلاس‌های دارایی با پتا یا روند متفاوت، مانند ابزارهای با درآمد ثابت که جزء لاینفک هر استراتژی مدیریت دارایی هستند، ممکن است در کوتاهمدت سرعت رشد سبد را نسبت به شاخص کاهش دهد، اما در مقابل پایداری و کنترل ریسک را بهبود می‌بخشد.

در انتخاب سهام، یکی از پرکاربردترین و در عین حال پرخطرترین شاخص‌ها نسبت قیمت به سود یا P/E است. درحالی‌که تحلیلگران حرفه‌ای عمدتاً بر P/E آینده‌نگر تمرکز دارند، بخش بزرگی از سرمایه‌گذاران خرد همچنان به P/E تاریخی اتکا می‌کنند؛ رویکردی که به‌ویژه در بازارهای صعودی می‌تواند گمراه‌کننده باشد. سرمایه‌گذار در واقع جریانات نقدی و انتظارات آینده را خریداری می‌کند. علاوه بر این، نگاه سطحی به این نسبت بدون درک کیفیت سود، پایداری آن و قابلیت توزیع بین سهامداران، می‌تواند منجر به خطاهایی در تصمیم‌گیری شود. اگر معیار اصلی سرمایه‌گذار بازده سرمایه‌گذاری بدانی، یکی از نسبت‌های معنادارتر برای غربالگری اولیه سهام، بازده حقوق صاحبان سهام بر مبنای ارزش روز بازار است؛ این شاخص، به‌ویژه در اقتصادهای پرخوردارند، این موضوع را می‌توان از زاویه درای‌ها وجود دارد، تصویر شفاف‌تری از توان خلق سود اقتصادی ارائه می‌دهد. در بسیاری از شرک‌تها، به دلیل اتلاف سرمایه و ناتوانی در ایجاد بازدهی فراتر از هزینه سرمایه، این نسبت در سطوح پایینی قرار دارد و همین موضوع توضیح می‌دهد چرا بخشی از بازار، با وجود نسبت‌های ظاهراً جذاب، همچنان مورد اقبال قرار نمی‌گیرد.

در این میان، رشد انتظارات تورمی و بهبود سودآوری شرک‌تها می‌تواند زمینه‌ساز افزایش منطقی ارزش بازار بنگاه‌هایی شود که از سود اقتصادی پرخوردارند. این موضوع را می‌توان از زاویه اختلاف میان ارزش بازار شرک‌تها و ارزش روز دارایی‌های آنها نیز تحلیل کرد؛ جایی که با رشد تورم، ارزش دارایی‌ها افزایش می‌یابد، اما تنها شرک‌تهایی قادر خواهند بود این رشد را به ارزش بازار خود منتقل کنند که از مدل کسب‌وکار و سودآوری پایدار برخوردار باشند.

در کنار این چارچوب تحلیلی، در مقطع فعلی برخی صنایع از منظر بنیادی و ارزشیابی قابلیت بررسی عمیق‌تری دارند. صنایعی مانند پتروشیمی و پلاستیکی به‌واسطه نسبت‌های ارزش‌گذاری پایین‌تر، کیفیت سود نسبتاً بالاتر و وابستگی مستقیم به متغیرهایی همچون نرخ ارز و قیمت‌های جهانی، در صورت ثبات نسبی سیاست‌گذاری و عدم تشدید ریسک‌های سیستماتیک، می‌توانند فاصله میان ارزش بازار و ارزش ذاتی خود را کاهش دهند. در صنعت سیمان، با توجه به آزاد بودن نرخ‌ها در بورس کالا و امکان انتقال مستقیم اثر تورم به قیمت فروش، در کنار ماهیت دارایی محور شرک‌تها و فاصله معنادار ارزش روز دارایی‌ها با ارزش بازار، زمینه تحلیل‌های ارزشی جذابی فراهم شده است. صنعت دارو نیز با وجود چالش‌های ساختاری، به دلیل ماهیت تقاضای نسبتاً پایدار و حساسیت کمتر به چرخه‌های اقتصادی، در کنار اثرگذاری مستقیم تغییرات نرخ ارز ترجیحی بر ساختار درآمد و سودآوری، می‌تواند در صورت اصلاح ندریجی سیاست‌های قیمتی و تامین مالی، مورد توجه سرمایه‌گذاران میان‌مدت قرار گیرد. بدیهی است که در تمامی این صنایع، تمرکز اصلی باید بر کیفیت سود، پایداری جریان‌های نقدی و میزان سود اقتصادی واقعی باشد، نه صرفاً نسبت‌های ظاهری ارزش‌گذاری. البته باید توجه داشت که این نسبت‌ها در همه صنایع به یک معنا قابل استفاده نیستند.

در برخی گروه‌ها مانند شرک‌تهای سرمایه‌گذاری، تمرکز اصلی باید بر ارزش خالص دارایی‌ها و نسبت قیمت به NAV در بستر تاریخی آن باشد، چرا که سود گزارش‌شده لزوماً منعکس‌کننده تغییرات واقعی ارزش دارایی‌ها نیست. در گروه‌هایی مانند بانک و بیمه نیز، به دلیل ماهیت ترازنامه‌محور فعالیت، روش‌هایی نظیر مدل سود باقیمانده تصویر دقیق‌تری از ارزش اقتصادی ارائه می‌دهند. در این صنایع، کیفیت سود و توان ایجاد بازدهی فراتر از هزینه سرمایه اهمیت بالایی دارد، چرا که در بسیاری موارد، شرک‌تها با وجود پرخورداری از دارایی‌های قابل‌توجه، به دلیل نبود سود اقتصادی پایدار، با ارزش بازاری پایین‌تری معامله می‌شوند و همین امر می‌تواند نسبت سود به ارزش بازار را به‌صورت ظاهری جذاب نشان دهد.

در نهایت، پس از عبور از فیلترهای بنیادی، بررسی پیش‌خورشدن اخبار، شرایط کلان اقتصادی، وضعیت سیاست‌گذاری و ابزارهای تحلیل تکنیکال می‌تواند به تکمیل فرآیند انتخاب سهام کمک کند. در چنین فضایی، ترکیب نگاه کلان به ارزش بازار با تحلیل عمیق کیفیت سود و شناخت تقوین‌های ساختاری صنایع، مسیر تصمیم‌گیری سرمایه‌گذار را هموارتر می‌کند.

♥ عامل اصلی تورم در ۱۴۰۴

لامعی در گفت‌وگو با برنامه میز اقتصاد رسانه ملی با بیان اینکه در تحلیل بازار ارز، لحاظ نمودن هم‌زمان بازار رسمی و بازار غیررسمی الزامی است، بیان کرد: هر یک از این بازارها دارای مولفه‌هایی هستند که منابع و مصارف ارزی و به تبع آن، هر دو سمت عرضه و تقاضا را در هر دو بازار رسمی و غیررسمی تحت‌تاثیر قرار می‌دهند.

او با تأکید بر اینکه در زمان حاضر، در سمت مدیریت تقاضا در بازار رسمی با چالش‌هایی مواجه هستیم که می‌توان آن را «عدم تناسب با شرایط اقتصاد کلان کشور» نامید، گفت: بدین معنا که مصارف ارزی باید متناسب با میزان دریافتی‌ها و وصولی‌هایی باشد که در ابتدای سال و بر اساس قانون بودجه، توسط دستگاه‌های متولی در بودجه ارزی برآورد شده و بر همان مینا مصارف ارزی لحاظ می‌شود.

لامعی با اشاره به اینکه دو گروه کالایی جهت تأمین ارز وجود دارد، بیان کرد: گروه اول، گروه کالاهای اساسی است که مبنای پرداخت و نرخ مورد عمل برای آن را قانون بودجه تعیین می‌کند. به بیانی دیگر، در تبصره یک قانون بودجه مشخص می‌شود که بابت کالاهای اساسی، دارو و تجهیزات پزشکی در طول یک سال چه مقدار ارز باید تأمین شود و با چه نرخ‌ی مورد عمل قرار گیرد.

در این بخش، برای بودجه سال ۱۴۰۱ حدود ۱۱میلیارد یورو در نظر گرفته شده است که معادل حدود ۱۳میلیارد دلار برآورد می‌شود. این میزان باید به تعرفه‌ها و کالاهایی اختصاص یابد که توسط دولت تعیین شده و امکان قیمت‌گذاری بر آنها وجود دارد. در این قسمت به هیچ عنوان عقب‌انگدگی وجود ندارد؛ یعنی طبق برنامه زمانی پیش‌بینی شده برای سال و بر اساس وصولی‌های دریافت شده در بانک مرکزی از محل درآمدهای سهم دولت، اقدامات لازم جهت تخصیص و تأمین ارز صورت گرفته و عقب‌انگدگی نداریم.

او افزود: تنها وقفه‌ای که در این بخش اتفاق افتاد، مربوط به فاصله زمانی میان استفاده از ابزار پرداخت و واریز وجوه به حساب بود. در عرصه نقل و انتقالات ارزی، دو عبارت «وصول» و «استفاده از ابزار پرداخت» وجود دارد. هنگامی که از ابزار پرداخت استفاده می‌شود، وجوه باید به حساب ذی‌نفع نهایی واریز شود تا از آن طریق، کالا ارسال شده و در بازار داخلی توزیع و پخش شود. در ماه‌های گذشته، مقداری وقفه در این قسمت ایجاد شده بود که با تلاش بانک مرکزی و از طریق ابزارهای در اختیار، این موضوع تا حدودی مدیریت شد تا زمان میان دستور پرداخت و کارسازی به حساب ذی‌نفع برطرف شود.

مدیر اداره پایش بازار ارز بانک مرکزی خاطرنشان کرد: در بخش کالاهای اساسی که اصطلاحاً نرخ ۲۸۵۰۰ تومان نامیده می‌شود، طبق جدول زمان‌بندی مشترک با دستگاه‌های متولی از جمله وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت جهاد کشاورزی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، تخصیص‌ها انجام شده و بانک مرکزی نیز نسبت به تأمین آن اقدام می‌کند؛ لذا در این بخش مشکلی وجود ندارد.

لامعی با اشاره به اینکه مورد دوم مربوط به سایر اقلام کالایی به جز کالاهای اساسی است که تحت عنوان اقلامی شناخته می‌شوند که عرضه و تقاضای آنها در مرکز مبادله ارز و طلای ایران انجام می‌گیرد، گفت: در آنجا بخش عمده ارز مورد نیاز این اقلام توسط مسایر صادرکنندگان (به غیر از نفت) تأمین می‌شود. بانک مرکزی نیز بر اساس نقش بازارسازی که در قانون بانک مرکزی برای آن پیش‌بینی شده است، متناسب با شرایط عرضه و تقاضانسبت به عرضه ارز اقدام کرده و همواره در صورت وجود کسری در بازار، نسبت به تأمین آن اقدام می‌کند. در آن بخش نیز با چالشی مواجه هستیم که به دو دسته تقسیم می‌شود: بخش اول، خارج از سیستم برگشت ارز و ناشی از ترازوی‌های ایجاد شده در اقتصاد از جمله ترازوی انرژی است.به موجب این امر، بخشی از تولید و شرکت‌های صادراتمحور، به‌ویژه شرکت‌هایی که نیاز میرمی به انرژی برای تولید و صادرات محصول خود داشتند، دچار مشکل شدند و در فصل تابستان وقفه‌ای در فعالیت آنها ایجاد شد. طبیعتاً با وقوع این رویداد، جریان وجوه ارزی دچار وقفه شده و تا حدودی با صف تخصیص و تأمین ارز در بازار مواجه می‌شویم. این بخش بر تولید و صادرات شرکت‌های مذکور اثرگذار بوده است.او بخش دوم را «برگشت ارز حاصل از صادرات» عنوان کرد و افزود: این بخش مربوط به مواردی است که با کارتهای بازرگانی اجراهی صورت می‌گرفت. بانک مرکزی از دو سال گذشته تعاملاتی با وزارت صنعت، معدن و تجارت داشت تا نحوه صدور این کارتهای مدیریت‌شود مباحثی نظیر سابقه، سقف صادرات و موارد مشابه، محدودتهایی بود که سازمان توسعه تجارت و وزارت صنعت، معدن و تجارت وضع کردند. اخیراً نتایج مذاکرات دو ساله مبنی بر اینکه کارتهای مذکور منجر به ایجاد شبهه عدم بازگشت ارز می‌شود به ثمر نرسست و در ماه گذشته فرایندهای پیش‌بینی شده برای مدیریت کارتهای بازرگانی اجراهی اجرایی شد.مدیر اداره پایش بازار ارز بانک مرکزی در ادامه خاطرنشان کرد:صادرکنندگانی بودند که کالا را به مرز منتقل می‌کردند و قصد داشتند با کارتهای اجراهی صادر کنند، اما کارتهای بازرگانی آنها منقضی شده بود و وزارت صنعت، معدن و تجارت به عنوان متولی مربوطه آن کارتها را ابطال کرده بود. درباره میزان جریان ورود ارز به بازار بر اساس میزان صادرات در این عرصه که عمدتاً صادرات خرد است، برآوردهای مختلفی انجام می‌شود که حدود پنج تا ده درصد تجارت خارجی می‌ا را برمی‌گردد. این میزان در سنوات مختلف متفاوت بوده است. این بخش از تجارت که با استفاده از کارتهای اجراهی انجام می‌شد و منجر به مسدودسازی کارتهای توسط وزارت صنعت شد، موجب شد که این جریان ارزی وارد نشود.

استراتژی نجات‌بخش برای صنعت

مریم لطفی : بنادر خشک به‌عنوان ابزاری برای کاهش فشار بر بنادر ساحلی، ا رتقای کار آیی زنجیره تأمین و بهره‌گیری از مزیت‌های ترانزیتی کشورها مطرح می‌شود.

بنادر خشک به‌عنوان ابزاری برای کاهش فشار بر بنادر ساحلی، ارتقای کارایی زنجیره تأمین و بهره‌گیری از مزیت‌های ترانزیتی کشورها مطرح می‌شود و برای ایران نیز با توجه به موقعیت ژئوپلیتیک و قرار گرفتن در کریدورهای شمال-جنوب و شرق-غرب، ظرفیتی بالقوه برای تبدیل‌شدن به گره‌های پیونددهنده تجارت منطقه‌ای و بین‌المللی محسوب می‌شوند. با این حال، به گفته فعالان اقتصادی تمرکز بر این ظرفیت بالقوه در شرایطی که بنادر آبی کشور با کمبود جدی زیرساخت‌ها مواجه هستند، بیهوده خواهد بود. بر اساس گزارش مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی ایران اقتصاد جهانی از دهه ۱۹۷۰، هم‌زمان با گسترش جهانی‌شدن و بین‌المللی‌شدن تولید صنعتی، منجر به افزایش بی‌سابقه حجم تجارت و حمل‌ونقل کالا شد. یکی از مهم‌ترین پیامدهای این تحول، رشد سریع کانتینری‌شدن حمل‌ونقل دریایی بود که فشار مضاعفی بر بنادر ساحلی وارد کرد. تراکم پایانه‌ها و افزایش هزینه و زمان تخلیه و بارگیری، همگی عواملی بودند که ضرورت ایجاد راه‌حل‌های مکمل در زنجیره لجستیک را برجسته کردند. در چنین شرایطی، بنادر خشک به‌عنوان پاسخی لجستیکی برای مدیریت جریان فراینده کالا و انتقال بخشی از فعالیت‌های بندری به داخل سرزمین مورد توجه قرار گرفتند.

بندر خشک به‌عنوان یک گره در شبکه حمل‌ونقل تعریف می‌شود که در آن فعالیت‌هایی نظیر تجمع، تفکیک، انبارداری، انتقال بین شیوه‌های مختلف حمل‌ونقل و ارائه خدمات ارزش افزوده انجام می‌گیرد. این گره‌ها به‌واسطه اتصال مستقیم ریلی یا جاده‌ای به بنادر دریایی، بخشی از کارکردهای سنتی بندر را به مناطق داخلی منتقل می‌کنند. در نتیجه، بنادر خشک نه‌تنها به کاهش ازدحام بنادر ساحلی کمک می‌کنند، بلکه نقش فعالی در یکپارچه‌سازی مناطق داخلی با زنجیره ارزش جهانی از خود نشان می‌دهد. آمار مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی ایران نشان می‌دهد که حجم حمل‌ونقل کانتینری جهان از کمتر از ۸۵میلیون کانتینر در سال ۱۹۹۰ به حدود ۶۵۱میلیون کانتینر در سال ۲۰۱۳ رسیده است.

بنادر خشک در سطح جهانی کارکردهای متنوعی دارند و صرفاً به انتقال کالا محدود نمی‌شوند. این بنادر با تمرکز عملیات لجستیکی در نقاط داخلی، به کاهش هزینه و زمان حمل‌ونقل کمک و امکان استفاده از وسایل نقلیه کوچک‌تر برای توزیع نهایی کالا

۹ماه سال در حالی بدون تخصیص ارز به واردات خودرو گذشت که در بودجه، ۲میلیارد دلار برای این منظور پیش‌بینی شده بود. اکنون معاون وزیر صمت به «جریان‌های نامرئی» اشاره می‌کند که مانع تخصیص ارز شده و در واکنش به اولتیماتوم مجلس، واردات با ارز منشأ خارجی را دستوراد می‌داند.

سریال تکراری عدم تخصیص ارز به واردات خودرو از ابتدای امسال حالا به قسمت‌های پرحاشیه خود رسیده‌است، در حالی که نمایندگان مجلس در تریبون‌های مختلف از تعیین تکلیف‌نشدن واردات خودرو گلایه‌مند بوده و ن تهدید به استیضاح وزیر صمت کردند، یک مقام مسوول در وزارت صمت در گفت‌وگویی، دست‌های پنهان و نامرئی را مقصر عدم تأمین ارز واردات خودرو خواند.

حامد عاملی، معاون وزیر صمت طی سخنانی با تطهیر وزارت صمت از چالش‌های ورود خودروهای خارجی، با ابراز تعجب از گفته منتقدان، مسوولیت مباحث پیش آمده را در جایی خارج از وزارت صمت خواند. آنچه در سخنان عاملی بیش از باقی اظهاراتش خودنمایی می‌کند، اشاره وی به ۲میلیارد دلاری است که طبق قانون بودجه ۱۴۰۴ قرار بود به واردات خودرو اختصاص پیدا کند، وی اظهار کرده: «تاکون از آن ۲میلیارد مصوب، یک دلار هم بابت تبلیغات سفارش‌های ارز به مونتاژکاران و خودروسازان خلیی در این داده نشده‌است، ولی وزارت صمت در جهت انجام وظیفه خود مقابل مردم و قانون با درک شرایط ارزی کشور، با تمهیدات لازم از محل ارزهای با منشأ خارجی و ایرانیان مقیم خارج، توانسته این فرآیند را پیش ببرد.» اما در شرایطی معاون وزیر صمت برای دومین‌بار در سال جاری خبر داده که ریلی به واردات اختصاص پیدا نکرده که شنیده‌ها حاکی از آن است که در جریان اختصاص ارز به مونتاژکاران و خودروسازان خلیی در این زمینه ایجاد نشده‌است، ضمن اینکه شانه خالی کردن از مسوولیت اصلی وزارت صمت با استناد به عبارت «درک شرایط ارزی» در حالی انجام‌شده که نمی‌توان از تبعات سوء تأمین ارز واردات از محل ارزهای منشأ خارجی چشم‌پوشی کرد.

تخلیگکاران بر این باورند که چنین اقدامی از سوی سیاستگذاران نه تنها تطهیر از مدیریت ارز واردات است، بلکه به مرور منجر به کاهش اعتماد عمومی به نقش وزارت صمت در کنترل و مدیریت بازار خواهدشد. از سوی دیگر اما هشدار نمایندگان مجلس درباره احتمال استیضاح وزیر صمت، آن‌هم در پی کوتاهی در تعیین تکلیف واردات خودرو، مسووق به‌سابقه است. تجربه سال‌های اخیر نشان می‌دهد؛ واردات خودرو همواره یکی از موضوعات حساس و پرحاشیه برای وزارت صمت بوده و هرگونه تعلل یا ناکامی در مدیریت این بخش، به‌سرعت به صحن مجلس کشیده می‌شود. نمونه روشن این مساله، استیضاح قاضی‌امین، وزیر پیشین صمت است که به‌دلیل ناکامی در ساماندهی واردات خودرو و ناتوانی در پاسخگویی به فشارهای نمایندگان، از وزارتخانه برکنار شد. این سابقه نشان می‌دهد؛ مجلس به‌طور جدی بر عملکرد وزارت صمت در زمینه واردات خودرو نظارت می‌کند و هرگونه عقب‌نشینی یا عدم پاسخگویی، می‌تواند پیامدهای سیاسی و اجرایی قابل‌توجهی داشته‌باشد. در شرایط کنونی، وقتی که بازار خودرو با کمبود عرضه و نوسانات قیمتی شدید روبه‌روست، حساسیت نمایندگان بیش از پیش افزایش یافته و هر حرکت وزارت صمت در این حوزه زیر ذره‌بین قرار دارد. کارشناسان

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد، اما برای ایده باقی ماند و به مرحله اجرا نرسید.

مفهوم بندر خشک در ایران نخستین بار در دهه ۱۳۴۰ مطرح شد

▼ صعود محتاطانه

کارشناسان بازار سرمایه معتقدند رشد شاخص نه از جنس متغیرهای بنیادی و رشد و گسترش تولید اقتصاد، بلکه تلاشی برای جبران عقب‌ماندگی مزمن بورس در برابر تورم و جهش‌های ارزی است. در چنین فضایی، هرچند بازار به محدودهای حساس و روانی نزدیک شده، اما نشانه‌ای از اصلاح عمیق دیده نمی‌شود. اصلاح‌ها اغلب کوتاه‌مدت و کم‌عمق باقی می‌مانند. همزمان، جهش‌هایی مانند نرخ ارز، نیما، تالار دوم، ارزش دلاری بازار و ابهامات بودجه‌ای، مسیر آینده بورس را شکل می‌دهند و باعث شده‌اند بازار دارای چالش‌هاfter اما همچنان با پتانسیل رشد شود.

می نگرد

میلاد زمانی، کارشناس بازار سرمایه به ارزشیابی وضعیت بازار سهام پرداخت و گفت: بازار سهام در شرایط فعلی تا حدی غیرمعناداری خود را نسبت به گذشته جبران کرده است، اما اگر متغیر تورم و افزایش روزهان نرخ ارز را در نظر بگیریم، بازار همچنان در حال جبران چنانچه است. غنیمتگذاری بوده است، به همین دلیل، به نظر می‌رسد اصلاح عمیقی در بازار سرمایه نداشته باشیم، حتی پس از رشدی که تاکنون اتفاق افتاده است. چرا که هنوز به مرحله نرسیده که بیش‌ارزش‌گذاری جدی داشته باشد و همچنان در حال جبران فاصله خود با تورم است. انتظاری که پیش‌تر از بازار وجود داشت، همچنان پابرجاست و باز می‌تواند سطح ۴۵۰ میلیون واحد را به راحتی پشت سر بگذارد. بالای محدوده ۴۵۰ میلیون واحد، احتمالاً شاهد دست‌بند شدن بازار خواهیم بود. واکنشی که شاخص به این عدد نشان می‌دهد، بیشتر جنبه روانی دارد. بعد از یک دوره صعود، طبیعتاً است که شاخص به عدد ۴۵۰ میلیون حساس شوند. اما در حال حاضر، به نظر نمی‌رسد بازار قصد اعمال اصلاح عمیق داشته باشد. در ادامه چون شاخص وارد محدوده‌هایی می‌شود که تجربه تاریخی زیادی از آن نداریم، تحلیل تکنیکال کلاسیک کمک چندانی نمی‌کند و نقش عوامل روانی پررنگ‌تر می‌شود. اعداد رند روی شاخص معمولاً باعث ایجاد ترس و احتیاط در بین سهامداران می‌شود و بازار کمی حساس‌تر و تخصصی‌تر می‌شود و این موضوع طبیعی است. در ادامه نمی‌توان هر سهمی را بدون تحلیل خرید. سهامی که از نظر قیمتی رشد زیادی نداشته‌اند و همچنان جامانده محسوب می‌شوند، می‌توانند مورد توجه قرار بگیرند. بسیاری از نمادهای شاخص سرتا پینچا با دست‌بند شدن، شاخص را بالا آورده‌اند، هنوز تعداد قابل‌توجهی از سهام‌ها هستند که این رشد را تجربه نکرده‌اند و صرفاً به‌صورت کند و همراه بازار حرکت کرده‌اند.

این کارشناس بازار سرمایه به کارنامه بورس تهران اشاره کرد و گفت: تجربه چند ماه اخیر نشان داده است، زمانی که بازار به محدودیتهای مقاومتی رسید و برای مدت کوتاهی دستبند شد، پس از آن یک نعل دیگر به سمت بالا حرکت کرده است. به نظر می‌رسد بازمانه که روند صعودی دلار متوقف نشده باشد. الگوی حرکتی در بازار سرمایه نیز ادامه دارد. این از سوی دیگر، ریسک این احتمال وجود دارد که بخشی از سرمایه‌هایی که در صندوق‌های طلا و نقره فعال هستند، پس از شناسایی سود، به سمت بازار سهام حرکت کنند و این می‌تواند محرک تقاضای جدید در بورس باشد.

وی در پایان افزود: به نظر من، حتی در شرایط فعلی هم موقعیت‌های مناسبی در بازار وجود دارد. برای مثال، برخی نمادهای گروه خودروساز و بانکی رشد چشم‌گیری نداشته‌اند. از این پس، سهم‌ها به دلایل بنیادی و تحلیلی حرکت می‌کنند و بازار بیش از گذشته نیازمند بررسی دقیق خواهد بود.

مسیر سعودی با اصلاح‌های کهرقم
احسان خاتونی، کارشناس بازار سرمایه به
ارزیابی بورس تهران پس از ده‌م‌پراختش و گفت‌شخص
کل بورس تهران دوم‌دوره‌کوتاهمدت‌رشد
نسبتاً پرشتاب به نزدیک ۴میلیون واحد رسید و در
این ناحیه با نوعی تعادل نسبی و روبرو شد و در
این سطح، بازار به‌فروشنده‌های فعال شد و خریداران
نیز با احتیاط بیشتری اقدام به خرید می‌کنند، اما
این وضعیت به‌هیچ‌وجه به معنای آغاز یک اصلاح
جدی در باز نیست. طی روزهای گذشته، متوجه‌های
اصلاحی بازار با خریداران قوی و رشد منفی‌مواجه
شده و همین موضوع باعث شده اصلاح‌ها بسیار
کوتاهمدت و کهرقم باشند، بطوری‌که با شکل‌گیری
تقاضای محدود، نهادهای مجدداً با صف خرید
و حتی به سمت سقف مواجه می‌شوند. یکی از
مهم‌ترین دلایل این رفتار، بازار انتقال بخش عمده
تقاضای ارزی کشور به تالار دوم و رشد روزانه نرخ‌ها
در این تالار است. در کنار آن، ترخ‌های موسوم به
نیم‌ها از رشد مستمر مواجه شده و به محدوده‌های
حوالی ۸۰ هزار تومان رسیده‌اند، هرچند بخش
قابل توجهی از تقاضای ارزی عملاً در تالار دوم پاسخ
داده می‌شود. بسیاری از گروه‌ها و صنایع، از جمله
فولادی‌ها و بخش عمده صنایع کهرقم، عرضه‌ار
خود را در تالار دوم مبادله می‌کنند، این حال
ترخ‌های نیم‌ها همچنان برای بخش‌هایی از بازار مانند
بانک‌ها، پالایشی‌ها و بخشی از ترخ‌های ه‌از کنار
است، چرا که تسعیر ارز بانک‌ها و فروش برخی از
محصولات ترخ‌های بر مبنای نرخ نیم‌ها انجام
می‌شود و رشد بیشتر این نرخ می‌تواند تقاضای بازار
سهم را همچنان در وضعیت مثبت نگه‌دارد.
این کارشناس بازار سرمایه چندین‌کوتاهمدت
بورس تهران اشاره می‌کند: بر این اساس انتظار می‌رود
بازار سرمایه پس از این، هرچند با شیبی ملایم‌تر،
در محدوده‌های ۴میلیون تا ۵میلیون و ۲۰۰ هزار
واحد را تجربه کند و در مدت‌زمانی به سطح
۴میلیون و ۹۰ هزار واحد نزدیک شود.

تومان معامله شد. ثبت سقف‌های جدید در بازار ارز و طلای جهانی، زمینه تقویت تقاضا در صندوق‌های طلا را نیز فراهم کرد و این ابزارها نیز با افزایش قابل توجه قیمت‌ها روبه‌رو شدند.

شورس بورس از یک کشور پیرو ماه با رشد ۰٫۸۵ درصدی، نمایش پر قدرتی را با پشت مرز ۴ میلیون واحدی اجرا کرده است. به نظر می‌رسد اکنون تعیین تکلیف این مرز روانی مهم می‌تواند سرشویت بازار را مشخص کند. با رشد قیمت دلار در تالار دوم توافق و عبور نرخ آن از ۱۴ هزار تومان، اختلاف قیمتی از موثر بر شرکت‌ها و بازار مالی به کمتر از ۱۶ درصد رسیده است. هرچند شاخص بورس به دلیل پیگیری قیمتی این قیمت‌ها در صورت‌های آزاد شرکت‌ها به مرز ۴ میلیون واحدی نزدیک شده است، اما به نظر می‌رسد رنج‌زدگی‌ها در بازار دلار، همچنان اثرات خود را بر نوسانات بورس تهران خواهد گذاشت. ضمن آنکه p/e بازار سهام در سطوحی قرار دارد که نزدیک به میانگین تاریخی خود است. علاوه بر این، همچنان ارزش دلاری بازار در کف ۰۰ میلیارد دلار قرار دارد. از این‌رو می‌توان انتظار داشت با فرض تثبیت خوش‌بینی‌ها، شاخص با عبور از سطح روانی ۴ میلیون واحد وارد مرحله جدیدی از رونق شود. از سویی ممکن است شاخص برابر عبور از مرز حساس نشان غلظت نقد،

فرار از اصلاح

در جریان معاملات روز دوشنبه یعنی نخستین روز دی ماه، پیشروی عرضه‌ها و ریزش شاخص‌ها را آوج روزانه سناریوی عقب‌نشینی بازار را در ذهن بسیاری از معامله‌گران تقویت کرده بود، اما دادوستدهای دیروز خلاف این سناریو را رقم زد. به این ترتیب بازار سهام بار دیگر متاثر از تقاضای اصلی - مسير صعودی خود را حفظ کرد و مشخص‌های سهامی، به‌دلیل ورود سودی ادامه دادند. این درحالی است که بسیاری از کارشناسان بر این باورند که بورس در آستانه ورود به فاز استراحت قرار دارد. با این حال برخی دیگر از تحلیلگران نیز می‌گویند شاخص کل تا ۳۰۰ میلیون واحدی می‌تواند به صعود ادامه دهد. در روزهای اخیر نیز عملکرد شاخص هموز به مراتب بهتر از میانگین بوده است. این وضعیت نشان‌دهنده جریان تقاضای بازار برای حاضری در بازار سهام است. بررسی روند فشار فروش برخوردار است و رفت و برگشت‌های کوتاه‌مدت، خللی در جریان تقاضا ایجاد نکرده است. براساس روند معاملات از ابتدای هفته نشان می‌دهد، تمرکز تقاضای بیش از نمادهای بزرگ به سمت سهام با ارزش بازار متوسط و کوچک متمایل شده است. روندی که می‌تواند نشانه‌ای از تعمیق تدریجی رونق در لایه‌های مختلف بازار سهام باشد. با کارشناسان بازار سرمایه گیری از آن است که تقاضای متوسطی در وقت بازار معمولاً در مراحل پایدارتر حرکت‌های صعودی شکلی می‌گیرد. در چنین شرایطی، رشد بازار صرفاً متکی به چند سهم بزرگ نیست و توزیع متوازن‌تر سرمایه‌های خرد میان صنایع و اندازه‌های مختلف شرکت‌ها را افزایش عمق معاملات و کاهش شکنندگی بازار صعودی حمایت دارد. این الگو اغلب نشان می‌دهد که انتظارات مثبت سرمایه‌گذاران در حال فراگیری شدن است. روز و بار در مرحله‌ای می‌شود که اصلاح‌های مقطعی، بیشتر نقش تعدیل‌کننده دارند تا عامل تغییر مسیر کلی. در همین رابطه هانف شاملو، کارشناس بازار سرمایه اظهار کرد: معاملات بورس تهران در دومین روز دی‌ماه بار دیگر با نوسانات رفت‌وبرگشتی اما برآیندی مثبت دنبال شد. هرچند در جریان معاملات، فشار عرضه در مقاطع مختلف افزایش یافت. اما قدرت خریداران به‌ویژه در نمادهای کوچک به‌گونه‌ای بود که اجازه شکل‌گیری اصلاح معنادار را نداد. این الگو که به روح عرضه در هفته‌های اخیر تکرار شده، نشان می‌دهد بازار در اکثر مواقع در اختیار تقاضای قدرتمند قرار دارد و به‌مرور عرضه با واکنش سریع خریداران خنثی می‌شود.

به گفته این کارشناس، یکی از مهمترین دلایل این رفتار بازار را باید در تغییر نگاه سیاستگذار به نقش بازار سرمایه جستجو کرد. به نظر می‌رسد دولت به افکار چینه‌بندی رسیده است و این نوع تفکر می‌تواند به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین اجزای تامین مالی برای شرکت‌های ایرانی، نقش کلیدی ایفا کند. در همین راستا، مجموعه‌ای از تصمیمات حمایتی برای صنایع صادرات‌محور و دلاری در دستور کار قرار گرفته است. از جمله بازنگری در حقوق دولتی معادن، احتمال تعدیل نرخ خوراک گاز، پتروشیمی، کاهش زمان قطعی انرژی برای صنایع بزرگ و مهمتر از همه، ارتقای سازوکارهای ارزی از طریق تقویت بازار توافقی و شکل‌گیری تالارهای

او با بیان اینکه این مجموعه اقدامات، به‌ویژه در سه ماه گذشته، به شکل محسوس‌ی چشم‌انداز سودآوری شرکت‌ها را بهبود بخشیده است، گفت: این موضوع باعث شده بازار سرمایه در فصل پاییز از بازارهای موزای برق نامند. برخلاف پنج سال گذشته که بورس در اغلب مقاطع زده‌ی کمتری نسبت به رقبای بین می کرد، این بار نیز پاییز نسبت به ثبات زده‌ی قابل توجه، چهارم بازارها شد. بر اساس آمارهای سازمان بورس، کل در پاییز زده‌ی بالاتری نسبت به تیر، سکه و دلار به ثبت رساند و نشان داد در صورت اصلاح سیاست‌ها و کاهش موانع، ظرفیت بیشتری دارد. شامو با اشاره به ارزش بالای بازار اظهار کرد: ارزیابی از منظر دلاری نشان می‌دهد که بورس همچنان در سطوح ارزی‌اش قرار دارد. ارزش دلاری بازار سرمایه، چه به دلار توافقی و چه به نرخ آزاد، تغییر چشم‌گیری نداشته و بخش عمده رشد اخیر بیشتر جبران عقب‌مانگی گذشته بوده است. به بیان دیگر، رشد ارزی شاخص‌ها لزوماً به معنای گران شدن بازار نیست و در شرایط تورمی فعلی، بورس هنوز فاصله معناداری با ارزش ذاتی خود دارد. در کنار عوامل حمایتی، برخی ریسک‌ها نیز همچنان پابرجاست. از جمله سطح بالای نرخ بهره، سیاست‌های انقباضی بانک مرکزی، فروش احتمالی اوراق دولتی و ریسک‌های سیستماتیک همچون تنش‌های ژئوپلیتیک. با این حال، در صورت کاهش ریسک‌های کلان و تعدیل نرخ بهره، بازار سرمایه می‌تواند وارد فاز جدیدی از رشد شود. در واقع مشابه آنچه در دوره‌های رونق گذشته رخ داده است.

این کارشناس گفت: رفتار بازار نشان می‌دهد که روند صعودی فعلی از پشتوانه تحلیلی و بنیادی برخوردار است. توصیه اصلی به فعالان بازار، پرهیز از رفتارهای هیجانی و حرکت بر مبنای تحلیل، مدیریت ریسک و نگاه میان‌مدت است. هرچند اصلاح‌های مقطعی اجتناب‌ناپذیرند، اما در شرایط کنونی، بازار همچنان از حمایت خریداران قوی برخوردار است.

در واکنش به مقاله منتشر شده در روزنامه «دنیای اقتصاد» مورخ ۱۴۰۴٫۰۹٫۲۴ تحت عنوان «قشه‌فرار ارزهای صادراتی» به منظور شفاف‌سازی و جلوگیری از برداشت‌های نادرست، وزارت صمت جوابیه‌ای را به روزنامه «دنیای اقتصاد» ارسال کرده است. متن این جوابیه به شرح زیر است:

«وزارت صنعت، معدن و تجارت به عنوان متولی تولید و تجارت کشور، همواره کوشیده است که بستر مناسب برای تقویت فضای تولید فراهم نماید. سیاست سهمیه‌بندی ارزی که این وزارتخانه در پی تحولات ناشی از نوسانات نرخ ارز و افزایش تقاضا، ناگزیر به اجرای آن شد در راستای مدیریت بهینه منابع ارزی کشور، اولویت بندی به کالاهای ضروری و مواد اولیه تولید و مدیریت تقاضا اتخاذ شده است. در همین راستا توجه به این نکته اهمیت دارد که سهمیه بندی ارزی روی‌رویی متداول به‌ویژه در کشورهای است که بنا بر شرایط سیاسی با کمبود منابع ارزی و محدودیت‌های ناشی از تحریمات بین‌المللی مواجهند.»

لذا این موضوع که این وزارتخانه به‌رغم میل باطنی خود، ناگزیر به سهمیه بندی ارزی شده می‌بایست مدنظر قرار گیرد. بدیهی است که برای توزیع عادلانه ارز از میان فعالان تولیدی و بازرگانی، میزان سابق واردات سال‌هایی که سهمیه بندی به این صورت نبوده و شکاف نرخ ارز تخصصی وزارتخانه در مقایسه با ارز آزاد به نسبت کمتر بوده، به عنوان مبنای اولیه سهمیه بندی ملاک عمل قرار گیرد.

سیگنال بازار پول به بورس تهران

مالی و با بازده ثابت جذابیت خود را از دست می‌دهد. در چنین شرایطی، سرمایه‌ها به سمت دارایی‌هایی حرکت می‌کنند که توان حفظ ارزش در برابر تورم را دارند و سهام شرکت‌ها یکی از مهم‌ترین این گزینه‌هاست. به‌خصوص آن که سهام کامودیتی‌محور ایران با تقویت دلار می‌تواند سودآوری جذابی را در صورت‌های مالی شرکت‌های خود نمایش بگذارد. در مقطع کنونی، نرخ بهره اسمی اوراق دولتی تقویت شده، سرعت رشد تورم به مراتب بالاتر از نرخ سود بدون ریسک بوده است. این شکاف به بهره‌حقیقی را به محدوده‌های منفی سوق داده است. نگرانی‌های پول در بازارهای درآمد ثابت به معنای کاهش قدرت خرید است. نتیجه این موضوع افزایش تمایل سرمایه‌گذاری در بازار سهام بوده است. بورس تهران طی ۱۰ سال گذشته با میانگین رشدی که تورم را پیش از انتشار رسمی آمارها پیشخور می‌کند، این ویژگی باعث می‌شود که تحلیلگران صرفاً با اتکا به داده‌های گذشته تسویمی، در پیش‌بینی رفتار درچار خط شوند. در حالی که بازار سهام به جای نگاه به تورم محقق شده، به سمت تورم مورد انتظار حرکت می‌کند و همین موضوع، نوسانات ناخواسته را توضیح‌پذیرتر می‌سازد. در شرایط فعلی نیز نشانه‌های متعددی از تداوم انتظارات تورمی بالا دیده می‌شود. کسری درجه ساختاری دولت و تداوم رشد نقدینگی، عواملی هستند که فلال بازار را نسبت به نقد پایدار تورم بدبین کرده‌اند. این بدبینی، در افزایش تقاضا برای سهام و هم‌زمان کاهش تمایل نشان داده است.

نقش سیاست پولی و شکاف بین بهره و تورم

یکی از مهم‌ترین متغیرهایی که مسیر بازار سهام را تعیین می‌کند، سیاست پولی و نحوه تنظیم نرخ بهره است. تا زمانی که سیاستگذار پولی نتواند شواهد میان نرخ تورم و نرخ بهره را کاهش دهد، نرخ بهره حقیقی در محدوده منفی ثابت خواهد ماند. این وضعیت به نفع نرخ دلار و جذابیت بازار دارایی‌ها از جمله سهام است، اگرچه در مقاطع اخیر تلاش‌های فزاینده‌ای افزایش نرخ سود اوراق دولتی صورت گرفته، اما این افزایش‌ها نتوانسته به‌طور معنادار ریزش را پوشش دهد. در نتیجه، اثر بازدارنده نرخ بهره بر بازار سهام محدود بوده و حتی برخی دوره‌ها، افزایش نرخ سود اساسی به‌دلیل تقویت انتظارات تورمی، به رشد بیشتر نرخ منجر شده است. این پارادوکس نشان می‌دهد که بدون کنترل پایدار تورم، ابزار نرخ بهره کارایی لازم را نخواهد داشت.

۱۸ روز صعود

۴۰ فرحناز نعمتی - بورس تهران زمستان رانیز باروندی صعودی آغاز کرد و همچنان ارقام تاریخی جدیدی را به ثبت می‌رساند. شاخص کل، دیروز با افزایش ۰.۶۸ درصدی تا محدوده ۳ میلیون و ۹۳۵ هزار واحد پیشروی کرد.

پس از ثبت بازدیدهای چشمگیر ۵۲ درصدی بورس در فصل پاییز، بازار سهام زمستان را هم توانایی آغاز کرده و به روند صعودی و تداوم رکورد شکنی در شاخص‌های سهامی ادامه می‌دهد. در هفته‌های اخیر بازار سهام شانه به شانه بازارهای موازی حرکت کرده و اثرات تقاضا بر عرضه، در جریان معاملات کاملاً مشهود بوده است. این موضوع نشان می‌دهد، بورس همچنان توجه سرمایه‌گذاران قرار دارد.

با توجه به اینکه رشد بورس متأثر از صعود دسته‌جمعی بازارهای موازی را داده است، این موضوع از رقابت فشرده میان بازارها و تقش ریزش بزرگ انتظارات تورمی پرده برمی‌دارد. با توجه به آنچه در صحنه معاملات بازگشت می‌گذرد، به نظر می‌رسد سرمایه‌گذاران برای ورود به بازار سهام با تلاطم‌مرد باشند. دوگانگی میان سرمایه‌گذاری در بازار طلا یا بورس برای بسیاری از فعالان اقتصادی بازگشتگر از قبل شده است. از یک‌سو، طلا به‌عنوان پناهگاهی جذابیت‌سختی در مواجهه با تورم و نااطمینانی‌های اقتصادی، همچنان جایگاه استراتژی خود را حفظ کرده و از سوی دیگر، بورس متأثر از رشد سداورای ارزی شرکت‌ها، انتظارات تورمی و بهبود نسبی سیاست‌های حمایتی، گزینه‌ای برای تنبیل زنده‌ی بازار اما همراه با ریسک بیشتر محسوب می‌شود. این تردید بیش از آنکه ناشی از ناتوانی یکی از بازارها باشد، انعکاسی از فضای پراپراهام و وضعیت اقتصادی و نقش تعیین‌کننده انتظارات در تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران در فصل زمستان است.

بازار سه‌شنبه گذشت

معاملات بورس تهران دیروز هم با رکوردشکنی‌های پیاپی شاخص‌های سهامی همراه شد. شاخص کل با رشد ۰٫۶۸ درصدی به سطح ۳ میلیون و ۹۳۵ هزار واحد رسید. با رشد دیروز شاخص کل، این نامگر برای هجدهمین

انتظارات تورمی، پول‌ها را به سمت بورس هدایت کرد. درحالی‌که تورم در حال فاصله گرفتن از نرخ بهره اوراق دولتی است، تهران نیز در مسیر صعودی گام برداشته است. همچنان به انتظار تورمی بالاسست و حتی با وجود تورم بالا، بهره بردارانه عامل اصلی رونق بازار سهام، کاهش معنادر نرخ بهره حقیقی است. بازار سهام طی ۱۰ سال اخیر نشان داده است که انتظارات تورمی را پیش از آن که در آمار و ارقام گزارش شود، پیشخور می‌کند.

سیگنال بازار پول به بورس تهران

در کنار این موارد، کاهش ریسک‌های سیاسی و تقویت نرخ دلار موثر بر شرکت‌های نیز
عوامل دیگر است که فروخت روند صعودی شاخص‌های سهامی را فراهم آورده است.
موارد باز شده شرایطی را فراهم آورده است که اکنون بازار را ۰/۵۵٪، ۰/۶۶٪ افزایش داد.
سهام را مورد معامله قرار می‌دهد. به نظر می‌رسد تا زمانی که سیاست‌گذار تلاشی برای
کاهش شکاف بین نرخ بهره و تورم از خود نشان ندهد، بازار سهام در روند صعودی گام
بردارد. هرچند نرخ معادلات سیاسی در تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران بیش از آنچه
است که انتظار می‌رود.

رابطه تاریخی نرخ بهره حقیقی و شاخص کل

بازار سهام ایران در رالی ۴ماه اخیر، بار دیگر نشان داد که بیش از هر چیز به متغیرهای کلان پولی و انتظارات تورمی و احساسات نشان می‌دهد. تجربه یک دهه اخیر بورس تهران گویای آن است که شاخص‌های معمولاً ناشی از آنکه تغییرات تورم در آمارهای رسمی در نمایان شود، مسیر خود را بر اساس انتظارات فعالان اقتصادی تنظیم می‌کنند. در مقطع کنونی نیز کاهش معنادار نرخ بهره حقیقی به‌عنوان مهم‌ترین متغیر اثرگذار، قفل رکود و بی‌ثباتی بی‌پایان بورس سهام را دستکم و جریان نقدینگی را به سمت تالار شیشه‌ای هدایت کرده است. بررسی داده‌های بلندمدت از ابتدای سال ۱۳۹۵ نشان می‌دهد که میان نرخ بهره حقیقی و شاخص کل بورس تهران رابطه‌ای معکوس برقرار بوده است. هر زمان که نرخ بهره حقیقی در سطوح منفی عمیق‌تر قرار گرفته، بازار سهام و ارز فارذ صعودی شده و در مقابل، افزایش نرخ بهره حقیقی با نزدیک شدن آن به محدوده‌های مثبت فشار فروش است. نرخ شاخص‌ها را به دنبال داشته است. به‌گونه‌ای که در دوره‌هایی که فاصله تورم از افت نرخ بهره اوراق دولتی افزایش یافته، شاخص کل با وقفه‌ای کوتاه و ارز روند صعودی شده است. در سال‌های ابتدایی بازه مورد بررسی، نرخ بهره حقیقی در محدوده منفی قرار می‌گرفت. با وجود این، زمین‌ساز جهش تاریخی شاخص کل تا سطوح بالای سه‌میلیون واحد شد. پس از آن و با سیاست‌های انقباضی پولی و افزایش نرخ سود اوراق، نرخ بهره حقیقی به سمت صفر و حتی مقاطع کوه‌پایه به محدوده مثبت حرکت کرد که نتیجه آن، اصلاح سنگین بازار و افت قابل توجهی در سهام بود. این الگو بار دیگر در سال‌های اخیر تکرار شده و اکنون نیز نشانه‌های مشابهی در حال شکل‌گیری است.

انتظارات تورمی؛ موتور محرک بازار سهام

انتظارات تورمی نقشی کلیدی در تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران ایفا می‌کند. زمانی که فعالان اقتصادی انتظار افزایش سطح عمومی قیمت‌ها را دارند، نگهداری دارایی‌های

تخریب محیط‌زیست

سال‌هاست که صف‌های سبز در عکس‌ها، گزارش‌ها و ویدئوهای تبلیغاتی پررنگ‌تر از واقعیت می‌شوند؛ اما هم‌زمان، وجدان جمعی ما نسبت به طبیعت، آرام‌آرام به رنگ خاکستری درمی‌آید. تخریب محیط‌زیست در ایران، دیگر یک بحران پنهان یا مسائله‌ای تخصصی نیست؛ نشانه‌های آن در هوا، آب، خاک و سبک زندگی روزمره ما قابل لمس است.

در دهه‌های گذشته، جنگل‌ها، کوه‌ها و سواحل شمال کشور نه‌تنها ذخایر طبیعی، بلکه بخشی از حافظه فرهنگی و زیستی ما بوده‌اند. امروز اما توسعه‌ای شتاب‌زده و اغلب فاقد پیوسته‌های اخلاقی و محیط‌زیستی، این سرمایه‌های بین‌نسلی را به کالایی مصرفی تبدیل کرده است؛ کالایی برای لذت کوتاه‌مدت امروز به بهای محرومیت فردا. هوای پاک، به تعبیر ویلیام گلاس، روان‌شناس و نظریه‌پرداز آمریکایی، یکی از بنیادی‌ترین نیازهای انسان است؛ نیازی که بی‌آن، امنیت روانی، سلامت جسم و حتی احساس تعلق اجتماعی فرو می‌ریزد. با این حال، در تصمیم‌های کلان و خرد، بارها این حق بدیهی نادیده گرفته شده است؛ از تغییر کاربری بی‌رویه اراضی طبیعی گرفته تا ساخت‌وسازهایی که تنها بخش کوچکی از سال مورد استفاده قرار می‌گیرند. مارگارت مید، مردم‌شناس برجسته آمریکایی که با مطالعات میان‌فرهنگی خود درباره رشد و آموزش انسان‌ها شناخته شده است، نشانه آغاز تمدن را درمان یک استخوان شکسته می‌داند؛ لحظه‌ای که انسان مسوولیت رنج دیگری را می‌پذیرد.

اگر این تعریف را بپذیریم، پرسش تلخ این است: آیا ما در برابر رنج طبیعت و نسل‌های آینده، هنوز مت‌مذله رفتار می‌کنیم؟ مساله محیط‌زیست، صرفاً مساله درخت و خاک نیست؛ مساله حکمرانی، اخلاق و انتخاب است. هر جاده‌ای که بدون ارزیابی ظرفیت اکولوژیک کشیده می‌شود، هر وبایی که جای جنگل می‌نشیند و هر سکوتی که در برابر تخریب اختیار می‌شود، تصمیمی است که پیامدهای آن سال‌ها بعد آشکار خواهد شد. اما هشدار، اگر به راهکار ختم نشود، به یأس می‌انجامد. تجربه جهانی نشان می‌دهد که می‌توان میان بهره‌مندی انسان و حفظ طبیعت، تعادل عقلانی برقرار کرد؛ به شرط آنکه توسعه، هوشمند و مسوولانه طراحی شود.

راهکارهای عملی و فوری‌تری شامل حرکت بسوی اقلنگانه‌های جمعی به‌جای ویلاسازی پراکنده است، به طوری که مجتمع‌های هتل یا اقامتگاه‌های خانوادگی در تمام طول سال بهره‌برداري شوند و با مدل‌های اقتصاد مناسب، امکان استفاده طیف وسیع‌تری از خانواده‌ها فراهم شود؛ این اقدام نه تنها فشار بر جنگل‌ها و زمین را کاهش می‌دهد، بلکه حفظ طبیعت را تسهیل می‌کند. همچنین، توسعه گردشگری پایدار با مشارکت جوامع محلی، ایجاد مسیرهای طبیعت‌گردی کنترل‌شده و کمپ‌های استاندارد، می‌تواند منبع درآمد پایدار برای ساکنان فراهم کند بدون آن که تخریب محیط‌زیست را افزایش دهد.

تشویق به تعیین کاربری قانونی و پایدار نیز ضروری است؛ صدور مجوز صرفاً برای هتل‌ها و کمپ‌های استاندارد، جلوگیری از تغییر کاربری غیرمجاز جنگل‌ها و وضع مالیات با جریمه برای زمین‌های کم‌بهره یا غیرقانونی، از جمله اقداماتی است که اجرای آنها اثرگذاری طولانی‌مدت دارد. علاوه بر این، جبران وضعیت موجود، از طریق بازخرید یا اصلاح پروژه‌های ویلایی تک‌خانوا‌ری و تبدیل آنها به اقامتگاه‌های جمعی با فضای سبز، و همچنین تشویق به کلنت درخت و احیای پوشش گیاهی در اطراف اقامتگاه‌ها، می‌تواند تعادل از دست رفته را بازگرداند.

این پیشنهادها نه آرمانی هستند و نه دور از دسترس؛ تحقق آنها بیش از هر چیز، نیازمند اراده سیاستگذار و شجاعت تصمیم‌گیری برای ترجیح منافع بلندمدت عمومی بر سودهای کوتاه‌مدت فردی است. امروز بیش از هر زمان دیگر، به بازتعریف مفهوم پیشرفت نیاز داریم. پیشرفتی که در آن، صف‌های سبز تنها در قالب تصویر نمانند و وجدان‌های خاکستری دوباره به رنگ مسوولیت و همدلی بازگردند. آینده‌ای که نام طبیعت را یک می‌کشد، تنها زمانی محقق می‌شود که به‌بیریم هر تصمیم امروز مسا نفش فردای فرزندان‌مان را شکل می‌دهد.

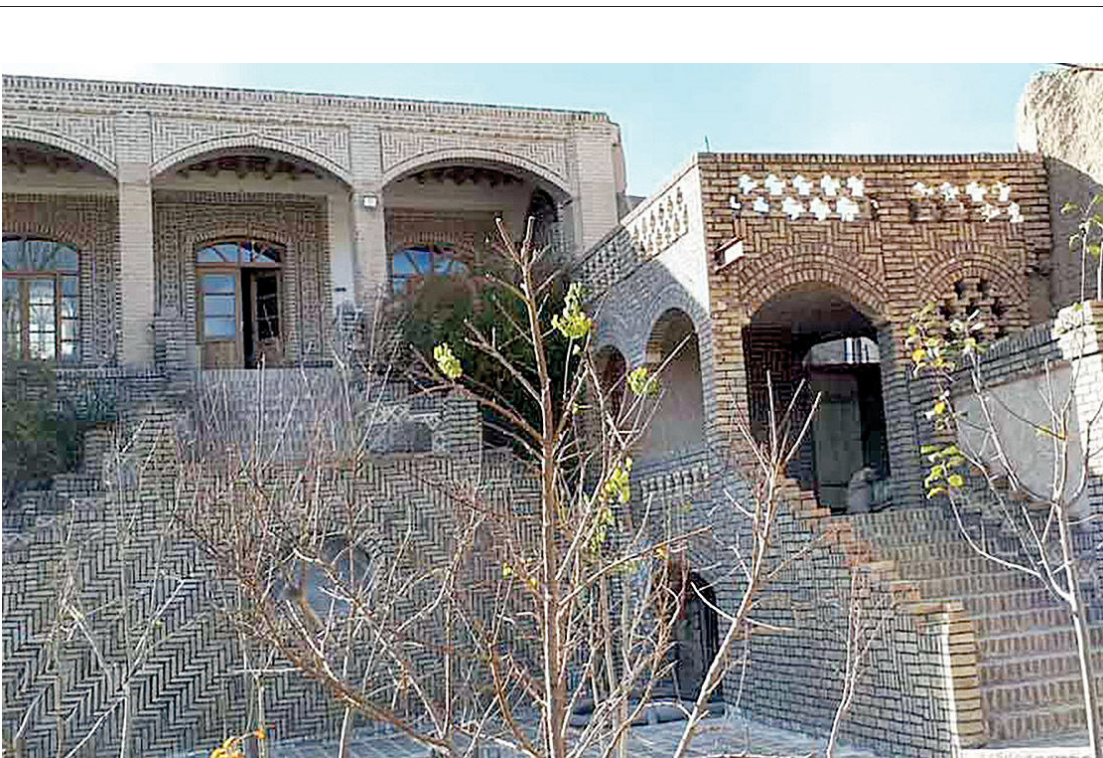
.....

۳۴ کیلومتر از سواحل کارون، قطب گردشگری آبی می‌شود

استاندار خوزستان از برنامه‌ریزی برای ساماندهی و تبدیل ۳۴ کیلومتر از سواحل رودخانه کارون به قطب گردشگری آبی و ساحلی خبر داد و گفت: طرح مطالعاتی سواحل رودخانه کارون با پیشرفت ۸۰ درصدی برای جذب سرمایه‌گذار آماده است.

به گزارش ایرنا به نقل از استانداری خوزستان، سیدمحمدرضا مولایی‌زاده یکشنبه در کارگروه گردشگری ساحلی و دریایی در محل استانداری خوزستان افزود: سرمایه‌گذاران متقاضی حضور در این طرح عظیم هستند و موانع بین‌دستگاهی به سرعت در حال رفع شدن است.

مولایی‌زاده با اشاره به انجام بیش از ۸۰ درصد از مطالعات این طرح کلان اظهار کرد: این پهنه ۳۴ کیلومتری، ظرفیت بی‌نظیری برای ایجاد فضاهای تفریحی، هتل، رستوران، مراکز فرهنگی و هنری و راهاندازی بازی‌های آبی دارد که تحقق آن نقش کلیدی در افزایش نشاط اجتماعی در مرکز استان خواهد داشت.

خروج طبقه متوسط از بازار سفر

✎ بیتا حسن پور – شکل‌گیری اقامتگاه‌های بوم‌گردی در ایران چند دلیل داشت؛ این مجموعه‌ها قرار بود خلأ واحدهای اقامتی در شهرها و روستاهای کوچک را پر و به واسطه قیمت پایین‌تر طبقه‌های مختلف تور زیست را جذب کنند.

به این ترتیب که گردشگران با اقامت در خانه‌های بوم‌گردی بتوانند با فرهنگ جامعه میزبان آشنا شوند و فرصت گفت‌وگو با آنها را داشته باشند. آنها همچنین می‌توانستند با درگیر کردن بخشی از جامعه محلی در تامین محصولات و ارائه خدمات به توسعه اقتصادی در روستاها کمک کنند. در بخش سوغات به عنوان یکی از محورهای توریسم، اقامتگاه‌های بوم‌گردی نقش مهمی در معرفی و رونق صنایع دستی و محصولات یک منطقه داشته و دارند.

در بیش از یک دهه حضور مجموعه‌های بوم‌گردی، آنها با ارائه خدمات با قیمت مناسب، مطلوب و متفاوت توانسته‌اند سهم نسبتاً قابل قبولی در بازار توریسم ایران کسب کرده و رضایت گردشگران داخلی و خارجی را از خدمات خود به دست آورند. با این حال تورم و هزینه‌های بالا باعث شده این مجموعه‌ها تحت فشار شدید برای ادامه حیات قرار بگیرند. بسیاری از صاحبان بوم‌گردی‌ها می‌گویند وضعیت‌شان نسبت به سال گذشته نه‌تنها بهتر نشده بلکه در برخی موارد به مرحله‌ای رسیده که ادامه فعالیت بیشتر شبیه به ایستادگی از سر اجبار است.

داده‌های پراکنده، امکان تحلیل درست را از بین می‌برد

یاور عبیری، رئیس جامعه اقامتگاه‌های بومی کشور در این باره می‌گوید: شرایط اقتصادی مردم به‌شدت بر سفر تأثیر گذاشته و باعث شده خانوارها به‌جای اقامت در مراکز گردشگری، خانه اقوام و آشنایان را به عنوان محل اقامت‌شان انتخاب کنند. این تغییر الگوی سفر، ضربه‌ای سنگین به اقامتگاه‌های بوم‌گردی و واحدهایی که مدل کسب‌وکارشان بر پایه سفرهای خانوادگی کم‌هزینه و تجربه‌محور قرار دارد، وارد کرده است. آیا آمار و ارقامی از میزان رکود و کاهش ضریب اشتغال اقامتگاه‌ها وجود دارد؟ عبیری توضیح می‌دهد که بازار گردشگری با فقدان یک سامانه جامع آماری که بتوان بر اساس آن روندها، کاهش یا افزایش مسافر و شرایط واقعی بازار را تحلیل کرد، مواجه است. او می‌افزاید: جامعه اقامتگاه‌های بومی سامانه‌ای ندارد که با اتکا به آن تعداد ورودی، درصد افت، یا الگوی سفر را بسنجند. در غیاب چنین ساختاری داده‌ها به شکل پراکنده جمع آوری می‌شوند.

به گفته رئیس جامعه اقامتگاه‌های بومی کشور جدا از دو استان گیلان و مازندران، وضعیت اقامتگاه‌ها در سایر استان‌ها مناسب نیست و آنها با افت محسوس گردشگر مواجهند. او اضافه می‌کند: مشکلات اقتصادی باعث شده تا بسیاری از مشتریان سابق خانه‌های بوم‌گردی سراغ سفرهایی با کمترین هزینه بروند، متأسفانه این وضعیت را هم در استان‌های جنوبی و هم در شرق، غرب و مرکز ایران شاهدیم.

ثبت دو رویداد گردشگری اردکان در تقویم رسمی گردشگری کشور

قیمت مسکن در کف است؟

نمایش گذاشت. جهش قیمت مسکن از سال ۹۷، تاریخی شده‌سه سال پشت‌سر هم با نرخ‌های بالا از قبل. سال ۹۹، یعنی دو سال بعد از شروع جهش مداوم قیمت مسکن، بازهم سطح قیمت رشد شدیدی کرد. در آن سال متوسط قیمت آپارتمان در تهران ۸۰درصدافزایش‌یافت، درحالی‌که میزان رشد اجاره‌ها، کمتر از نصف این نرخ بود، در نتیجه عدد حاصل از نسبت P به R، به قله جدید ۳۱۸ رسید که «بالاترین» سطح نماگر این دامسانج از سال ۷۰ بود. تا پیش از این، «سقف تاریخی» عده‌های نزدیک به ۲۵ در سال۷۵ و همچنین ۲۵ در سال۹۸ بودند. به این‌ترتیب، قله جدید ۳۱۸ «قیمت به‌اجاره» در سال۹۹، به‌معنای ایجاد «کف تاریخی» جدید برای عایدی اجاره مسکن در تهران بود که از ۴درصد پایین‌تر و ۳۰،۱درصد شد.

بااین‌حال، اجاره‌ها دو سال با تأخیر نسبت به جهش قیمت مسکن، از سال۹۹ شروع به «افزایش شدید» کرد. در سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ درحالی‌که اجاره‌ها در مسیر رشد تند در حال تنظیم با سطح افزایش‌یافته قیمت مسکن بود، تورم مسکن به‌خاطر متغیرهای اثرگذار در نرخ‌های کمتر از ۹۷ تا ۹۹ نوسان کرد، در نتیجه نسبت P به R در سال‌های ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱، از قله ۳۱۸ پایین آمد و در سطوح ۲۶ و ۲۲ ایستاد. در سال۱۴۰۲ اما با یک جهش تازه در قیمت مسکن که میزان ۵۶درصد، بار دیگر P به R را افزایش‌یافت و همان قله سال۹۸ را مجتدا فتح کرد. در سال۱۴۰۳ که بازار مسکن از ثبات نسبی قیمت در عمده ماه‌ها برخوردار بود و تورم مسکن در پایین‌ترین سطح ۶ سال گذشته قرار گرفت، ۱۷درصد، نسبت P به R عدد ۲۵ شد، اما اکنون با توجه به ماه‌ها «کاهش یا ثبات قیمت مسکن» از یکسو و روند رشد اجاره‌ها از سوی دیگر، نماگر دامسانج مسکن به ۱۷،۹ رسیده‌است. این نسبت، پایین‌ترین میزان از

تغییر طبقه اقتصادی مخاطبان بوم‌گردی

روزبه طاهریان صاحب یکی از اقامتگاه‌های بوم‌گردی در روستای هرووند در نزدیکی بیرجند خراسان جنوبی است. او می‌گوید: هزینه‌ها عم از آب و برق، حمل‌ونقل، مواد اولیه و...چند برابر شده است. در کنار آن شاهد بالا رفتن تعمیرات و نگهداری به‌دلیل افزایش قیمت مصالح و دست‌مزد‌ها نیز هستیم. در مقابل توان افزایش قیمت خدمات اقامتگاه به میزان تورم وجود ندارد، زیرا در این صورت متقاضی برای اقامت در مجموعه‌مان نخواهیم داشت.

او با اشاره به اینکه شاهد ریزش مهمان به صورت محسوس بوده است، می‌افزاید: مسافرانی که پیش‌تر امکان سفر داشتند، حالا سفر را از سید خود حذف کرده‌اند. تماس‌های ورودی که سال گذشته جریان داشت، حدود ۵۰ تا ۶۰ درصد کمتر شده و تعداد مسافرانی که بدون زررو قبلی اقامتگاه را پیدا می‌کنند نیز حدود ۳۰ تا ۴۰ درصد کاهش داشته است. این افت تماس‌ها برای یک واحد بوم‌گردی یعنی افت درآمد، افت امکان پرداخت هزینه‌ها، و افت توان مدیریت. به گفته این فعال حوزه بوم‌گردی عمده گردشگرانی که به این اقامتگاه سفر می‌کنند مسافرانی هستند که در مسیر عبور از خراسان رضوی به سمت سیستان و بلوچستان سفر می‌کنند. او اضافه می‌کند: گردشگران محدودی از تهران و سایر شهرها به خراسان جنوبی سفر می‌کنند که یکی از دلایل آن به مشکلات حمل‌ونقل بازمی‌گردد. محدود بودن تعداد پروازها به سمت این استان در کنار سهمیه‌بندی بنزین از چالش‌های جدی در بحث حمل‌ونقل بوده و باعث می‌شود تا مسافر با خودروهای شخصی محدود شده و بسیاری از گردشگران گزینه سفر جاده‌ای با شرق کشور را کنار بگذارند. در کنار این چالش‌ها، طاهریان به موضوع مهم دیگری اشاره می‌کند که به تغییر طبقه اقتصادی توریست‌ها بر می‌گردد. او می‌گوید: توریست‌های مجموعه تحت مدیریت او اغلب زوج‌های جوان، کارمندان و بازنشستگان بودند اما توان اقتصادی آنها برای سفر با بالا رفتن نرخ تورم کاهش یافته است. به‌گته طاهریان، اکنون بیشتر مسافرانی که به اقامتگاه تحت مدیریت او مراجعه می‌کنند، «مسافر کاری» هستند. او اضافه می‌کند: چنین وضعیتی به معنای کاهش امکان درآمدزایی اقامتگاه‌ها در خراسان جنوبی است. در این شرایط به جای همراهی برای حل مشکل، ما با معیارهای سختگیرانه در بازاری‌ها هم مواجهیم که باعث می‌شود گروهی به فکر خروج از این بازار و یا تعطیل کردن خانه‌های بوم‌گردی‌شان باشند.

حذف خدمات، راهی برای پایین نگه داشتن قیمت

حسین کشتنکارزاده در گیلان صاحب یک مجموعه بوم‌گردی است که بر تجربه‌محور بودن تأکید دارد. او گفته عبیری درباره ثابت ماندن تعداد گردشگران شمال و رونق توریسم در این منطقه را تأیید می‌کند و می‌گوید: شاید از نظر تعداد مسافر وضعیت اسمال نسبت به سال گذشته تفاوت چشم‌گیر نداشته باشد، اما شرایط اقتصادی و افزایش هزینه‌ها باعث شده برخی اقامتگاه‌ها مجبور شوند بخشی از خدمات قبلی خود را حذف کنند. او توضیح می‌دهد برخی محصولات یا خدمات بومی دیگر صرفه اقتصادی ندارند و حذف شده‌اند، زیرا هزینه تهیه آنها به‌قدری بالا رفته است که گردشگر توان پرداخت آن را ندارد. کشتنکارزاده با اشاره به اینکه بوم‌گردی تنها اقامت و غذا نیست؛ بلکه باید تجربه فرهنگی و بومی را ارائه کند تا جذابیت داشته باشد می‌گوید: بوم‌گردی‌هایی که بتوانند تجربه‌محوری را حفظ کنند شانس بیشتری برای جذب مسافر دارند، اما این کار در شرایط اقتصادی فعلی بسیار سخت شده است. در نتیجه اقامتگاه‌ها ناچار می‌شوند برخی از این خدمات خود را کنار بگذارند.

او هم از تغییر طبقه اقتصادی گردشگران خبر داده و اضافه می‌کند: خانواده‌های طبقه متوسط یکی از اصلی‌ترین مخاطبان بوم‌گردی‌ها هستند. افزایش هزینه‌ها باعث می‌شود آنها برای تأمین سایر نیازهایشان سراغ سایر گزینه‌ها بروند. گفته‌های این سه فعال حوزه بوم‌گردی نشان می‌دهد طبقه متوسط که در ایران مهم‌ترین محرک سفر داخلی بود، توان اقتصادی خود را برای سفر از دست بدهد. در این شرایط خانواده‌هایی که در گذشته سالی چند بار سفر می‌رفتند، حالا به‌خاطر هزینه‌هایی مانند مسکن، خوراک و... ناگزیر باید سفر را کنار بگذارند و یا به دنبال اقامت در خانه اقوام و آشنایان برای کاهش هزینه‌هایشان باشند. در این شرایط اقامتگاه‌های بوم‌گردی که میزان این توریست‌ها بودند،با مشکلات جدی برای حیات خود مواجه می‌شوند. کاهش تقاضا از سوی دیگر باعث بالا رفتن قیمت برای تأمین ضرر و زیان شده و در نتیجه یک چرخه معیوب را تقویت می‌کند و به ویژه برای اقامتگاه‌های کوچک نتیجه‌ای جز زیان ندارد. به علاوه بر اساس گفته‌های این فعالان حوزه بوم‌گردی، اقامتگاه‌ها نه‌تنها با مشکلات اقتصادی مواجه‌اند بلکه با چالش‌های ساختاری نیز دست‌وپنجه نرم می‌کنند. نمونه آنها نبود سامانه داده‌محور ملی، بوروکراسی، عدم هماهنگی بین دستگاه‌ها و نداشتن برنامه منسجم برای حمایت از سفر داخلی، هستند که در نهایت فشار مضاعفی بر بوم‌گردی‌ها وارد می‌کنند. این اقامتگاه‌ها نه مانند هتل‌های بزرگ پشت‌وانه مالی دارند، نه مانند کسب‌وکارهای شهری دسترسی به منابع درآمد جانبی مانند ارائه خدمات رستورانی و ... که بتوانند از آن طریق امرأ معاش کنند. در مقابل بسیاری از خانه‌های بوم‌گردی در روستاها و مناطق دورافتاده واقع شده‌اند و تنها راه ادامه حیات‌شان گردشگری است. از این رو باید متوالی گردشگری برنامه‌ای برای جلوگیری از خروج آنها از بازار توریسم داشته باشد.

رئیس اداره میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی شهرستان اردکان از ثبت دو رویداد گردشگری این شهرستان در تقویم رسمی رویدادهای گردشگری جمهوری اسلامی ایران خبر داد.مجاهد کرباسی با اعلام این خبر گفت: شهرستان اردکان به‌عنوان نخستین شهرستان استان یزد موفق شده است دو رویداد گردشگری را در این تقویم به ثبت برساند؛ اقدامی که نشان‌دهنده ظرفیت‌های گردشگری، کشاورزی و مشارکت‌محور این شهرستان است. وی افزود: جشنواره زردک خراق که تاکنون سه دوره از آن در شهر تاریخی خراق برگزار شده و همچنین جشنواره فراآورده‌های کنج‌دی اردکان که دو دوره از آن برگزار شده است، پس از طی مراحل قانونی و با هماهنگی‌های لازم با وزارت میراث فرهنگی استان یزد، در فهرست رویدادهای گردشگری کشور ثبت شده‌اند.به گفته رئیس میراث فرهنگی اردکان، جشنواره زردک خراق با محوریت یکی از محصولات شاخص کشاورزی، نقش مؤثری در معرفی ظرفیت‌های گردشگری کشاورزی شهرستان اردکان دارد، همچنین جشنواره فراآورده‌های کنج‌دی اردکان، با توجه به پیشینه این شهرستان در تولید محصولات کنج‌دی، می‌تواند زمینه‌ساز برندسازی گردشگری خوراک در اردکان باشد.

سال۹۷ است و نشان می‌دهد «رنگ دامسانج» سبز است.

تحلیل عددخوانی «دامسانج» مسکن

بررسی‌های «دنیایاقتصاد» نشان می‌دهد، نماگر فعلی P به R از میانگین تاریخی که ۱۹ است، پایین‌تر آمده‌است. اولین پیام این وضعیت آن است که قیمت مسکن «بیش‌فعالی» ندارد و در عین‌حال جاماندگی آنچنانی نیز در روند رشد اجاره‌ها نسبت به قیمت آپارتمان مشاهده نمی‌شود. با این‌حال، عدد فعلی دامسانج هنوز تا «کف تاریخی» ۱۲،۸ فاصله دارد. پیام این وضعیت نیز می‌تواند پاسخ به «انتظارات برای آینده قیمت مسکن» باشد.

روز گذشته در همین صفحه گزارشی از «چشم‌انداز تورم مسکن تا پایان سال ۱۴۰۴» منتشر شد که نشان می‌داد؛ مجموعه متغیرهایی روی رفتار متغیرهای بازار مسکن تأثیر دارند که به‌رغم جاماندگی قیمت آپارتمان از قیمت کد دلار و همچنین عدمانعکاس نرخ رشد نقدینگی بر تورم مسکن»، احتمال رشد محسوس قیمت در ماه‌های آتی پایین به‌نظر می‌رسد. اکنون نسبت P به R نیز مشخص می‌کند قیمت مسکن در سطعی قرار ندارد که ظرفیت لازم برای «تداوم ثبات» را نداشته‌باشد. در این‌صورت این پیش‌بینی را می‌توان درنظر گرفت که طی ماه‌های آینده مشروط بر اینکه متغیرهای بیرونی اثرگذار بر تورم مسکن از جمله تورم عمومی، شوک محسوسی پیدا نکنند، قیمت کمتر از اجاره‌ها افزایش یابد. اگر این سناریو اتفاق بیفتد، نسبت P به R از سطح فعلی ۱۷،۹ پایین‌تر می‌آید.

پارامتر دیگری که می‌تواند این حرکت نزولی P به R را تقویت کند، روند تورم عمومی در ماه‌های آتی خواهد بود؛ از آنجا که تورم اجاره نسبتاً تابعی از تورم مسکن و تورم عمومی است، افزایش دومی اثری همسو بر تغییرات اجاره‌ها خواهد گذاشت. در عین حال، میزان رشد ۷سال و ۹ ماه اخیر اجاره‌ها و قیمت مسکن، با روند تاریخی این دو شاخص، هماهنگ نیست. طی سه دهه‌گذشته متوسط قیمت مسکن تورم مسکن ۲۸درصد و تورم اجاره نیز ۲۶درصد بوده‌است، اما در سال‌های اخیر فاصله چشم‌گیری بین متوسط رشد این دو شاخص وجود داشته‌است؛ میانگین تورم مسکن از سال۹۷ تاکنون ۵۳درصد بوده، درحالی‌که تورم اجاره ۳۰،۱درصد، با این‌حال با توجه به سطح بالای تورم تولید مسکن نسبت به تورم مسکن در ماه‌های اخیر، پتانسیل قابل‌توجهی برای تعدیل قیمت واحدهای نوساز وجود دارد که در صورت تغییر شرایط بیرونی بخش مسکن، می‌تواند روی تورم مسکن متعکس شده و باعث تغییر مسیر نماگر دامسانج «مسکن» شود.

بازار اسکناس ارز راه‌اندازی می‌شود

معاونان بانک صادرات، به همراه مدیران بانک مرکزی و مرکز مبادله ارز و طلای ایران حضور داشتند، آخرین وضعیت ایجاد بازار اسکناس ارز در مرکز مبادله، فراهم‌سازی امکان خرید و فروش ارز مسافرتی و تأمین ارز مورد نیاز گردشگران خارجی و همچنین موضوع تکمیل اکوسیستم معاملات ارز با همکاری سازمان بورس و اوراق بهادار در قالب

در نشست مشترک بانک‌های ملی، ملت، تجارت، سپه و صادرات با مدیران بانک مرکزی و مرکز مبادله ارز و طلای ایران، مدیران عامل این بانک‌ها آمادگی کامل شبکه شعب خود را برای اجرای طرح بازار اسکناس ارز در مرکز مبادله اعلام کردند.

طبق اعلام مرکز مبادله ایران، دستورالعمل ایجاد نماد اسکناس ارز در مرکز مبادله ارز و طلای ایران در پنجاهمین جلسه هیات عالی بانک مرکزی در تاریخ ۲۵ آذرماه ۱۴۰۴ به تصویب رسیده و برای اجرا ابلاغ شده است. بر اساس گزارش مرکز مبادله ایران، در راستای اجرای ماده ۴۴ قانون بانک مرکزی و مصوبه هیات عالی بانک مرکزی مبنی بر ایجاد نماد اسکناس ارز در مرکز مبادله ارز و طلای ایران، روز سه‌شنبه دوم دی ماه ۱۴۰۴ نشستنی با حضور مدیران ارشد پنج بانک کشور برگزار شد. این نشست که با هدف بررسی الزامات ایجاد بازار اسکناس ارز و آماده‌سازی شبکه گسترده خرید و فروش اسکناس و تأمین ارز مورد نیاز مردم تشکیل شده بود با سخنرانی مدیران ارشد بانک‌های بزرگ کشور آغاز شد.

در این نشست که مدیران عامل بانک‌های ملی، ملت، تجارت و سپه و همچنین

♥ چالش‌های تدوین نقشه پایدار

برای تجارت ایران

تجارت خارجی در معنای کلان خود صرفا نتیجه تصمیم‌های مقطعی یا اراده بازیگران منفرد نیست، بلکه محصول یک پستر نهادی، ساختاری و تاریخی است که در آن امکان طراحی، پیش‌بینی و تداوم سیاست‌ها فراهم می‌شود. در چنین نگاهی پرشش اصلی این نیست که چرا ایران نقشه تجاری ندارد؛ بلکه این است که چه شرایطی حاکم شده که در آن نقشه‌داشتن عملا ناممکن است. این تمایز مفهومی ما را از داوری‌های شخصی و نهادی دور و به سطح تحلیل اقتصاد سیاسی کلان نزدیک می‌کند.

چالش‌های تدوین نقشه پایدار برای تجارت ایران در ادبیات اقتصاد بین‌الملل، ترسیم نقشه تجاری مستلزم ثبات نسبی در سه حوزه است: افق تولید، افق نهادی و افق تعاملات خارجی. نقشه زمانی معنا دارد که بتوان درباره مسیر آینده تصمیم گرفت و از تداوم آن اطمینان نسبی داشت. در شرایطی که این‌افقا به‌طور مداوم دستخوش تغییر هستند، سیاست تجاری ناگزیر به واکنش‌های کوتاه‌مدت فروکاسته می‌شود. مساله ایران دقیقا در همین نقطه قرار دارد؛ نه به‌دلیل فقدان ظرفیت، بلکه به‌واسطه سیال بودن مداوم محیط تصمیم‌گیری.

اقتصاد ایران از منظر ساختار تولید، متکی بر انرژی، صنایع بالادستی و تولیدات میان‌پایه است؛ ساختاری که ذاتا به افق‌های بلندمدت، سرمایه‌گذاری پایدار و بازارهای قابل پیش‌بینی نیاز دارد. با این حال زمانی که متغیرهای کلان اقتصادی از نرخ ارز گرفته تا سیاست‌های تجاری در بازه‌های کوتاه تغییر می‌کنند، امکان همراستاسازی تولید با بازارهای هدف از بین می‌رود. در چنین فضای، نه بنگاه می‌تواند استراتژی صادراتی تعریف کند و نه سیاستگذار قادر است مسیر مشخصی را تثبیت کند. بنابراین فقدان نقشه تجاری بیش از آنکه ناشی از تصمیم نگرفتن باشد، حاصل ناپایداری افق تصمیم‌گیری است.

در سطح نهادی نیز نقشه‌داشتن مستلزم پیش‌بینی‌پذیری است. اما آرمانی که قواعد تجارت خارجی، نظام ارزی، سازوکارهای تأمین مالی و حتی اولویت‌های سیاست خارجی به‌طور مستمر در حال تغییر هستند، تجارت در وضعیتی «شناور» قرار می‌گیرد. در چنین شرایطی کنشگران اقتصادی یاد می‌گیرند به‌جای برنامه‌ریزی خود را با شرایط تطبیق دهند. این تطبیق‌پذیری، اگرچه در کوتاه‌مدت بقا را ممکن می‌کند، اما در بلندمدت امکان طراحی نقشه را از بین می‌برد. نقشه نیازمند ایستایی نسبی است؛ درحالی‌که محیط تجارت ایران نسبتا سیال است.

از منظر تعاملات خارجی نیز نقشه تجاری زمانی شکل می‌گیرد که کشور بتواند جایگاه خود را در نظام اقتصاد جهانی تعریف کند. این جایگاه نه صرفا سیاسی است و نه صرفا اقتصادی، بلکه ترکیبی از هر دو است. در شرایطی که روابط خارجی تحت تأثیر عدمقطعیت‌های مداوم قرار دارد، تفکیک بازارها و تعریف نقش پایدار بر شرق یا غرب دشوار می‌شود. نه غرب به‌عنوان بازاری قاعده‌محور، امکان اتکای بلندمدت می‌یابد و نه شرق به‌عنوان بازاری مقیاس‌محور، افق قابل پیش‌بینی ارائه می‌دهد. در نتیجه، تجارت در وضعیتی معلق باقی می‌ماند که در آن، نقشه‌داشتن به‌لحاظ عملیاتی معنا پیدا نمی‌کند.

ویژگی غالب این وضعیت، «واکنشی‌شدن عقلانیت تجاری» است. در چنین بستری، سیاست‌ها نه برای رسیدن به مقصدی مشخص، بلکه برای مدیریت شرایط جاری اتخاذ می‌شوند. هر شوک بیرونی یا درونی، مسیر تجارت را اندکی جابه‌جا می‌کند، بی‌آنکه این جابه‌جایی‌ها در چارچوب یک مسیر از پیش طراحی‌شده معنا یابند. این وضعیت، نه نشانه نقد آگاهی، بلکه پیامد منطقی زیستن در محیطی با عدمقطعیت ساختاری است.

در ادامه باید تاکید کرد؛ از منظر ژئواکونومیک نیز هرچند ایران در موقعیتی ممتاز قرار دارد، اما بهره‌برداری از این موقعیت مستلزم پیوند آن با استراتژی تجاری بلندمدت است. در شرایطی که اولویت‌ها، قواعد و مسیرها دائما در حال بازتعریف هستند، مزیت جغرافیایی به‌جای آنکه به راهبرد تبدیل شود، به ظرفیت بالقوهای معلق بدل می‌شود. بنابراین، «معطل‌ماندن ژئو اکونومیک» بیش از آنکه ناشی از غفلت باشد، حاصل نبود بستر لازم برای تبدیل مزیت به نقشه است. به‌عبارتی نمی‌توان از نداشتن نقشه تجارت سخن گفت، بی‌آنکه به شرایطی پرداخت که امکان نقشه‌داشتن را محدود کرده‌اند. مساله اصلی تجارت ایران، نه فقدان اراده نه خطای فردی و نه کمبود ظرفیت است؛ بلکه حاکم‌بودن وضعیتی است که در آن ثبات، پیش‌بینی‌پذیری و افق بلندمدت به حداقل رسیده‌اند. تا زمانی‌که این شرایط کلان تغییر نکند، نقشه تجاری نه طراحی‌ناپذیر، بلکه بی‌معنا خواهد بود. در چنین بستری، نخستین گام نه ترسیم نقشه، بلکه فراهم‌کردن شرایطی است که نقشه‌داشتن را ممکن کند.

چشم‌انداز نامعلوم روغن خوراکی

✎ **عرسپا حسن پور** -صنعت روغن خوراکی در ایران نه تنها یک فعالیت اقتصادی ساده، بلکه حوزه‌ای استراتژیک در تقاطع اقتصاد، سیاست، امنیت غذایی و معیشت خانوار به‌شمار می‌آید. اهمیت جایگاه این محصول در سبد مصرفی خانوار موجب شده هر تغییر در قیمت، کیفیت یا دسترسی به آن بازتاب اجتماعی گسترده‌ای داشته باشد و مسیر سیاستگذاری‌ها را تحت تأثیر قرار دهد.

هرچند که ارز ترجیحی صنعت روغن خوراکی حذف شد اما همچنان در

جهت حمایت مصرف‌کننده سقف قیمتی برای نرخ فروش روغن‌های خوراکی تعیین می‌شود. همین موضوع سبب می‌شود تا هزینه تأمین مواداولیه وارداتی خود را نتوانند از طریق افزایش نرخ فروش به‌درستی جبران کنند. در هشت ماهه امسال وضعیت روغن خوراکی‌ها تا حدودی بهبود یافت و وضعیت این صنعت نسبت به سال‌های اخیر بهتر شد. میزان تولیدات، درآمد فروش و حاشیه سود در سال‌جاری نسبت به دوره مشابه وضعیت بهتری را تجربه کرد.

رکود تولیدی

بررسی آمار تولید صنعت روغن خوراکی نشان می‌دهد که در سال‌های گذشته روند تولیدات این صنعت با نوسانات قابل‌توجهی همراه بوده‌است. به‌طور میانگین، سالانه حدود ۲درصد به حجم تولیدات افزوده شده و هر سال تقریبا ۷۹۰ هزار تن روغن خوراکی به چرخه تولید وارد شده‌است. در سال ۱۴۰۳، میزان تولید روغن خوراکی به ۷۵۷ هزار و ۹۱۰ تن رسید که در مقایسه با سال قبل از آن رشد حدود ۱درصدی را تجربه کرده‌است، با این حال این رقم نسبت به متوسط سالانه تولید، کاهش ۴درصدی را نشان می‌دهد که حکایت از افت نسبی تولید دارد.نگاهی به آمار فصلی وضعیت بهتری را نشان می‌دهد؛ به‌طوری‌که در بهار و تابستان سال‌جاری، به ترتیب رشد ۷ و ۱۲درصدی در میزان تولیدات شاهدیم. در این صنعت نسبت به فصول مشابه سال گذشته به ثبت رسیده است. در مجموع طی هشت ماه نخست سال‌جاری، بالغ بر ۵۵۹ هزار تن روغن خوراکی توسط چهار تولیدکننده بزرگ این صنعت تولید شده که این میزان نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۰درصد افزایش یافته‌است. در میان شرکت‌های بورسی این صنعت، شرکت «غیونه» بیشترین رشد تولید را به خود اختصاص داده است. این شرکت در هشت ماهه اول سال‌جاری توانسته است ۲۸درصد به حجم تولیدات خود افزوده و در مجموع ۱۹ هزار و ۳۲۴ تن محصول به چرخه تولید وارد کند.

تولید داخلی دانه‌های روغنی

کاهش وابستگی به واردات هواره یکی از اهداف اصلی سیاستگذاران بوده‌است. توسعه کشت دانه‌های روغنی می‌تواند ریسک‌های ارزی و تجاری را کاهش دهد، اما تحقق این هدف نیازمند برنامه‌ریزی بلندمدت، سرمایه‌گذاری مستمر و حمایت‌های هدفمند است. نبود ثبات در سیاست‌ها و ضعف

افزایش ۳۷درصدی تولید میگو

هزینه‌های واقعی تولید و عرضه تنظیم کنند، بنابراین به‌طور کلی می‌توان گفت که قیمت‌گذاری روغن خوراکی در ایران بیشتر به صورت دستوری است ولی با تغییر شرایط اقتصادی و سیاست‌های دولت، جنبه‌هایی از آزادسازی نیز در آن دیده می‌شود.

نقش تعیین‌کننده نرخ ارز در سودآوری

در صنعتی که مواد اولیه آن وارداتی است، نرخ ارز یکی از اصلی‌ترین عوامل تأثیرگذار بر سودآوری است. افزایش نرخ ارز باعث رشد سریع هزینه‌های تولید می‌شود اما امکان انتقال این افزایش به قیمت فروش محدود و همراه با تأخیر است. این فاصله زمانی فشار مالی قابل‌توجهی بر شرکت‌ها وارد می‌کند و بازار سرمایه نیز به جای واکنش به‌عملکرد واقعی، بیشتر به انتظارات مرتبط با سیاست‌های ارزی واکنش نشان می‌دهد.

سیاست کنترل قیمت روغن خوراکی با هدف حمایت از مصرف‌کننده به یک رویه دائمی تبدیل شده‌است. در کوتاه‌مدت، این سیاست از افزایش شدید قیمت‌ها جلوگیری می‌کند اما در بلندمدت تعادل اقتصادی صنعت را مختل می‌سازد. تولیدکنندگانی که قادر به پوشش کامل هزینه‌های خود نیستند، به کاهش سرمایه‌گذاری، فرسودگی تجهیزات و محدودشدن توسعه تن می‌دهند. این شرایط باعث می‌شود رقابت سالم جای خود را به نبرد برای بقا دهد و بهره‌وری، نوآوری و کیفیت به حاشیه رانده شود.

تقلیل چشمگیر سودآوری

حاشیه سود در صنعت روغن خوراکی همواره کم بوده و در سال‌های اخیر با شتاب بیشتری کاهش یافته‌است.افزایش هزینه‌های مربوط به حمل‌ونقل، بسته‌بندی، انرژی و نیروی انسانی همراه با رشد قیمت مواد اولیه وارداتی، فشار مضاعفی بر عملکرد مالی شرکت‌ها وارد کرده‌است. این موضوع به‌ویژه برای شرکت‌های بورسی اهمیت دارد، زیرا بازار سرمایه به‌دنبال سودآوری پایدار و قابل‌پیش‌بینی است. در بازه سالانه طی ۱۳ سال گذشته، میانگین حاشیه سود صنعت روغن خوراکی معادل ۱۲درصد به ثبت رسیده است، با این‌وجود روند سودآوری این صنعت به‌طور مداوم کاهش‌ی بوده و در سال گذشته، حاشیه سود روغن‌های خوراکی به ۵درصد کاهش یافته‌است. این رقم نشان‌دهنده نزول ۷درصدی نسبت به متوسط سالانه است. این کاهش در حاشیه سود تنها در مقیاس سالانه محدود نمانده و در بازه‌های فصلی نیز مشاهده شده‌است، به‌گونه‌ای‌که در اکثر فصل‌های سال، حاشیه سود تک رقمی برای این صنعت ثبت شده‌است.

با این حال، در تابستان سال‌جاری تغییر قابل‌توجهی در وضعیت سودآوری رخ داده است، به‌طوری‌که حاشیه سود سه‌ماهه دوم این گروه به ۵درصدافزایش یافته‌است که بیانگر بهبود چشمگیر عملکرد مالی شرکت‌ها در این دوره است. در میان چهار تولیدکننده اصلی صنعت روغن خوراکی، شرکت «غفورش» با ثبت حاشیه سود ۱۶درصد در سال ۱۴۰۳ و ۲۳درصد در تابستان سال‌جاری، بالاترین میزان سودآوری را به خود اختصاص داده و به‌عنوان پیشرو در این حوزه در بازار سرمایه شناخته می‌شود. این عملکرد نشان‌دهنده مدیریت موفق و بهینه‌سازی فرآیندهای تولید در این شرکت نسبت به سایر رقبا است. ۳۳۰

رفتار محتاطانه فعالان بازار

شرکت‌های بورسی فعال در صنعت روغن خوراکی سهم قابل‌توجهی از بازار داخلی را در اختیار دارند، اما این سهم بازار به معنای قدرت چانه‌زنی بالا نیست. سیاست‌های قیمت‌گذاری دستوری و وابستگی به واردات دامنه مانور این شرکت‌ها را محدود کرده و سودآوری آنها بیش از هر عامل دیگری به تصمیمات دولت وابسته است. این موضوع تحلیل‌بنیادی و ارزیابی ریسک سرمایه‌گذاری در این صنعت را پیچیده می‌سازد.

اگرچه صنعت روغن خوراکی معمولاً به‌عنوان یکی از صنایع کم‌ریسک مصرفی در بازار سرمایه شناخته می‌شود، اما سرمایه‌گذاران بلندمدت به دلیل نبود مزیت رقابتی پایدار و وابستگی زیاد به سیاست‌های حمایتی، با احتیاط به آن نگاه می‌کنند. توجه بازار بیشتر به اخبار مرتبط با اصلاح قیمت‌ها، تخصیص ارز و سیاست‌های حمایتی معطوف است و کمتر بر عملکرد عملیاتی شرکت‌ها متمرکز می‌شود.

جبران عقب‌ماندگی در آمدی

ارزیابی میزان درآمد شرکت‌های روغن خوراکی بازار سرمایه نشان می‌دهد که در ۱۳سال اخیر همگام با نزول مقادیر تولیدات و فروش، میزان درآمد این صنعت نیز با کاهش شتاب رشد همراه شده‌است، درحالی‌که متوسط رشد درآمدی روغن‌های خوراکی به میزان ۳۹درصد است، در سال ۱۴۰۳ تنها ۶درصد به درآمد این گروه افزوده شد و ۴۶هزار و ۹۰۶میلیارد تومان درآمد شناسایی کردند. در بازه فصلی طی هر دو فصل سال‌جاری وضعیت درآمدی شرکت‌های روغن خوراکی رشد قابل‌توجهی داشتند. در تابستان امسال میزان درآمد روغن خوراکی‌ها با بهبود ۶۹درصدی به ۱۹هزار و ۵۳۷میلیارد تومان رسید، در هشت ماهه نخست امسال میزان درآمد شرکت‌های روغن خوراکی با رشد ۳۹درصدی نسبت به هشت ماه نخست سال گذشته به ۴۱هزار و ۱۳میلیارد تومان رسید. بیشترین میزان رشد درآمد در میان چهار تولیدکننده روغن‌های خوراکی مربوط به شرکت «غشپهر» است. این شرکت در هشت ماهه امسال درآمد خود را با ۷۵درصدافزایش به ۲۱هزار و ۵۱میلیارد تومان رساند.

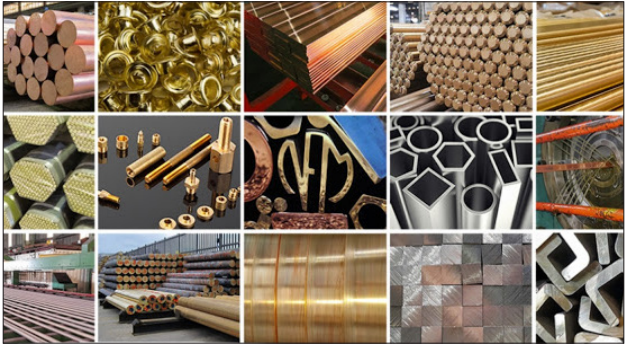
روغن در انتظار اصلاحات بنیادین

سیاست‌های حمایتی عمده‌ت برای حمایت از مصرف‌کننده طراحی شده‌اند، اما پیامدهای بلندمدت آنها گاه به زیان همان مصرف‌کنندگان تمام می‌شود. کاهش کیفیت محصولات، محدودیت در تنوع کالاها و بروز کمبودهای مقطعی نمونه‌هایی از تأثیرات منفی فشارهای وارد بر تولیدکنندگان است. تعادل میان حمایت از مصرف‌کننده و پایداری تولید، چالشی است که هنوز پاسخ روشن و کارآمدی برای آن پیدا نشده‌است. با وجود تمام محدودیت‌ها، صنعت روغن خوراکی ظرفیت بالایی برای تحول و بهبود دارد. آزادسازی تدریجی قیمت‌ها، حمایت هدفمند از تولید داخلی، ارتقای بهره‌وری و ایجاد ثبات در سیاستگذاری‌ها می‌تواند مسیر تازه‌ای پیش‌رو این صنعت قرار دهد. تحقق این اهداف نیازمند نگاه بلندمدت، برنامه‌ریزی دقیق و هماهنگی موثر میان نهادهای تصمیم‌گیر است.

روغن خوراکی در بازار سرمایه جایگاه خاصی دارد اما جذابیت سرمایه‌گذاری بلندمدت آن به میزان قابل‌توجهی به اصلاحات ساختاری، کاهش وابستگی به واردات، لغو قیمت‌گذاری دستوری و ثبات سیاست‌ها بستگی دارد. تا زمانی‌که این عوامل تغییر نکنند، صنعت روغن خوراکی همچنان میان ضرورت‌های معیشتی و محدودیت‌های اقتصادی در نوسان باقی خواهد ماند.

مدیرکل دفتر میگو و آبریان آب شور سازمان شیلات ایران گفت: میزان تولید میگو با ۳۷درصدافزایش در سال جاری نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۳ به بیش از ۵۰هزار تن رسیده است. به گزارش وزارت جهاد کشاورزی، مهرداد محمدی دوست درباره تولید میگو افزود: امسال سطح زیر کشت میگو در استخرهای پرورشی کشور به ۱۷ هزار و ۹۰هکتاررسیده که تاکنون از ۱۳هزار و ۶۳۸هکتار آن برداشت انجام شده است. مدیرکل دفتر میگو و آبریان آب شور سازمان شیلات ایران اظهار کرد: پرورش دهندگان میگو تاکنون از این سطح بیش از ۵۰ هزار تن محصول به دست آوردند.نوی تصریح کرد: در این مدت استان بوشهر با برداشت حدود ۲۸ هزار و ۱۷۰ تن میگو در رتبه نخست تولید قرار گرفته و بیشترین رشد تولید را با ۷۱ درصدافزایش نسبت به مدت مشابه سال گذشته ثبت کرده است. محمدی دوست گفت: هنوز حدود ۲۰۰ هکتار از مزارع پرورش میگو در استان بوشهر باقی مانده که برداشت آنها در روزهای آینده انجام خواهد شد. به گفته وی، در استان همدان نیز تاکنون ۱۰ هزار و ۱۴۲ تن میگو تولید شده و حدود چهار هزار هکتار دیگر از استخرهای پرورشی این استان در مرحله برداشت قرار دارند. مدیر کل دفتر میگو و آبریان آب شور سازمان شیلات ایران افزود: استان سیستان و بلوچستان با تولید چهار هزار و ۸۳۴ تن میگو و ثبت ۶۱ درصد رشد تولید نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۳ در رتبه سوم کشور قرار گرفته و استان‌های خوزستان با ۲ هزار و ۵۸۰ تن و گلستان با چهار هزار و ۳۱۰ تن تولید در رده‌های بعدی قرار دارند.

۲۰۲۵؛ سال طلایی فلزات

ثبت بزرگ‌ترین رشد سالانه قیمت طلا و نقره از سال ۱۹۷۹ تاکنون بوده است. طلا در سال جاری بیش از ۷۰ درصد و نقره بیش از ۱۳۰ درصد رشد کرده است. تقاضای صنعتی، کسری عرضه، ورود نقره به فهرست مواد معدنی حیاتی آمریکا و هجوم سرمایه‌گذاران، همچنان در قیمت آن حمایت می‌کند، هر چند برخی تحلیلگران هشدار می‌دهند که در صورت فروکش کردن هیجان بازار، نقره می‌تواند عملکرد ضعیف‌تری نسبت به طلا داشته باشد.

حمایت دلارزدایان از طلا

نقش بانک‌های مرکزی در این چرخه صعودی بسیار پررنگ است. خرید طلا توسط بانک‌های مرکزی برای چهارمین سال متوالی در سطح بالایی قرار دارد. اگرچه حجم خرید ۲۰۲۵ نسبت به رکورد ۲۰۲۴ کاهش یافته، اما همچنان قابل‌توجه است. صندوق‌های ETF مبتنی بر طلا نیز بیشترین ورود سرمایه از سال ۲۰۲۰ تاکنون را تجربه کرده‌اند. در مقابل، تقاضای جواهرات به دلیل قیمت‌های بالا کاهش یافته، به‌ویژه در هند، اما این افت با افزایش سرمایه‌گذاری خرد در شمش و سکه تا حدی جبران شده است.

در شرق آسیا، روابط چین و روسیه نماد روشنی از روند دلارزدایی هستند. چین در سال ۲۰۲۵ خرید طلا از روسیه را به‌طور کم‌سابقه‌ای افزایش داده و تنها در دو ماه پایانی سال نزدیک به دو میلیارد دلار طلا وارد کرده است. برخی برآوردها حتی نشان می‌دهد

عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران، گفت: محدودیت گاز، صنعت فولاد را به‌شدت تحت تأثیر قرار داده و باعث کاهش تولید شده است.

سایه دستوری همچنان در نرخ روغن خوراکی

قیمت‌گذاری روغن خوراکی در ایران معمولاً ترکیبی از دو مدل است: بخشی از قیمت‌ها به صورت دستوری توسط دولت تعیین می‌شود و بخش دیگر در بازار آزاد شکل می‌گیرد. دولت برای کنترل قیمت‌ها و جلوگیری از افزایش ناگهانی، معمولاً سقف قیمتی تعیین می‌کند که تولیدکنندگان و عرضه‌کنندگان موظف به رعایت آن هستند، به‌خصوص برای محصولات اساسی و پر مصرف مثل روغن خوراکی. این سیاست به منظور حفظ تعادل بازار و حمایت از مصرف‌کنندگان اجرا می‌شود.

با این حال، در برخی موارد و به‌خصوص زمانی که نوسانات جهانی یا داخلی در بازار مواد اولیه وجود دارد، بخش‌هایی از قیمت‌ها به سمت آزادشدن حرکت می‌کنند و شرکت‌ها اجازه پیدا می‌کنند قیمت‌های خود را با توجه به

❖ نبرد منامه

دیدار سرنوشت‌ساز استقلال ایران و المحرق بحرین چهارشنبه شب در منامه برگزار می‌شود؛ مسابقه‌ای که برای آبی‌پوشان حکم آخرین شانس صعود از مرحله گروهی لیگ قهرمانان ۲ آسیا را دارد. این دیدار در ورزشگاه اختصاصی باشگاه المحرق برگزار خواهد شد و استقلال برای زنده نگه داشتن امیدهای خود، تنها یک راه پیش‌رو دارد: پیروزی.

آخرین بازی استقلال در لیگ قهرمانان ۲ آسیا این مسابقه، آخرین دیدار استقلال در مرحله گروهی لیگ قهرمانان ۲ آسیا محسوب می‌شود؛ رقابتی که آبی‌ها در آن فرساز و نشیب‌های زیادی را پشت سر گذاشتند. استقلال تا اینجا فرصت‌های متعددی برای قطعی کردن صعود داشته، اما امتیازهای از دست‌رفته باعث شده کار این تیم به هفته پایانی کشیده شود. حالا دیگر جایی برای اشتباه باقی نمانده و حتی کسب یک امتیاز هم استقلال را به مرحله بعد نخواهد رساند.

تنها راه صعود: ۳ امتیاز

شرایط جدول به شکلی است که استقلال فقط با کسب سه امتیاز می‌تواند به مرحله بعد صعود کند. تساوی یا شکست، به معنای خداحافظی زودهنگام از آسیا خواهد بود. همین موضوع حساسیت این مسابقه را دوچندان کرده و استقلال را مجبور می‌کند با رویکردی کاملاً هجومی و هدفدار وارد زمین شود. آبی‌ها علاوه بر صعود، به دنبال گرفتن انتقام شکست یک بر صفر دیدار رفت مقابل همین تیم بحرینی هستند؛ شکستی که در خانه رقم خورد و هنوز در ذهن هواداران باقی مانده است.

غایبان پرتعداد چالش بزرگ سایپتو

استقلال در این بازی با فهرست قابل توجهی از غایبان مواجه است. بازیکنانی چون آدونگ، احمدی، کوشکی، رضاییان و جلالی به دلایل مختلف در این مسابقه حضور ندارند و همین مسأله دست ریکاردو ساپینتو را تا حدی بسته است. با این حال، سرمربی پرتغالی استقلال امیدوار است سایر نفرات تیم بتوانند خلأ این بازیکنان را پر کنند و با ارائه نمایشی منسجم، تیم را به هدف اصلی برسانند.

نقش کلیدی خط میانی

در چنین دیدار حساسی، نقش بازیکنان خط میانی استقلال بسیار پررنگ خواهد بود. روزبه چشمی و رزاقی‌نیا به‌عنوان مهره‌های مرکزی باید تعادل لازم میان دفاع و حمله را برقرار کنند. کنترل ریتم بازی، جلوگیری از ضححملات المحرق و تغذیه خط حمله از وظایف اصلی این دو بازیکن خواهد بود. استقلال اگر در میانه میدان برتری داشته باشد، شانس زیادی برای تحمیل خواسته‌هایش به حریف خواهد داشت.

دفاع کناری؛ هم حمله هم دفاع

بازیکنانی مانند حردانی و گودرزی نیز در این مسابقه نقش دوگانه‌ای برعهده دارند. آنها باید هم در فاز هجومی مشارکت فعال داشته باشند و هم در بازگشت‌های دفاعی دچار غفلت نشوند. فشار از کناره‌ها می‌تواند یکی از راه‌های استقلال برای باز کردن دفاع المحرق باشد، اما کوچک‌ترین اشتباه در این مناطق می‌تواند به ضدحملات خطرناک تیم میزبان منجر شود.

نبرد تاکتیکی و ضرورت بازی انتقामी

استقلال برای موفقیت در این دیدار باید بازی انتقामी و جسورانه‌ای ارائه دهد. آبی‌ها نباید اسیر تفکرات تاکتیکی المحرق شوند و لازم است با فوتبالِ رو به جلو، سرعت بالا و استفاده حداکثری از موقعیت‌ها، جریان بازی را به اختیار بگیرند. مدیریت درست دقایق مسابقه، بویژه در نیمه دوم، می‌تواند تعیین‌کننده سرنوشت این نبرد حساس باشد.

فشار سنگین روی ساپینتو

این مسابقه برای ریکاردو ساپینتو نیز اهمیت حیاسی دارد. حذف از رقابت‌های آسیایی، فشار زیادی را متوجه این مربی خواهد کرد، در حالی که صعود از گروه می‌تواند استقلال و کادر فنی را دوباره احیا کند و روحیه تازه‌ای به تیم بدهد. عملکرد استقلال در منامه، تا حد زیادی آینده ساپینتو را نیز تحت تأثیر قرار خواهد داد.

آخرین سده تمرکز درون دروازه

در این مسان، آدان به‌عنوان دروازه‌بان استقلال حق هیچ‌گونه اشتباهی ندارد. تمرکز بالا، واکنش‌های مطمئن و مدیریت خط دفاع می‌تواند یکی از کلیدهای اصلی صعود باشد. استقلال برای رسیدن به هدف بزرگ خود، به عملکردی کم‌بخط در همه خطوط نیاز دارد. چهارشنبه شب، منامه میزبان یکی از حساس‌ترین بازی‌های استقلال در سال‌های اخیر خواهد بود. صعود از گروه می‌تواند خونی تازه در رگ‌های آبی‌ها جاری کند؛ باید دید استقلال از این آخرین فرصت چگونه استفاده خواهد کرد.

ترکیب احتمالی استقلال

به دلیل تعدد غایبان، ترکیب استقلال تغییرات زیادی خواهد داشت. اما می‌توان گفت که آنتونیو آدان در چهارچوب دروازه است. آشورماتوف و فلاح در قلب دفاع بازی خواهند کرد. حسین گودرزی و صالح حردانی در دفاع چپ و راست. روزبه چشمی و امیرحمزدر زرقانی‌نیا به عنوان دو هافبک نزدیک به خط دفاع و منیر الحدادی، یاسر آسانی و اسماعیل قلی‌زاده (به احتمال زیاد) کمی جلوتر بازی خواهند کرد و سعید سحرخیزان در خط آتش به میدان خواهند رفت.

دیگر بازیکن تیم ملی که پس از اردوی ماه آبان در العین بازی نکرده، سیدمجید حسینی است. حسینی در دو سال اخیر اکثر مسابقات کایسری‌اسپور را به‌دلیل مصدومیت از دست داده و بازگشت به ترکیب اصلی تیم ملی نیز برای او خوش‌یمن نبوده و تاکنون وی در هیچ کدام از بازی‌های تیمش پس از تقابل ایران و ازبکستان به میدان نرفته است. به فهرست ستارگان کلیدی مصدوم تیم ملی باید سعید عزت‌اللهی را هم اضافه کنیم که هنوز پس از مصدومیت در نیمه اول آخرین بازی تدارکاتی ایران مقابل ازبکستان، آمادگی کافی برای حضور در ترکیب تیم شهاب‌الاهلی امارات را به دست نیاورده است.

علاوه بر این، بازیکنان چون مهدی قایدی و علی قلی‌زاده نیز به‌تازگی از بند مصدومیت رها شده‌اند و تاریخچه مصدومیت این دو بازیکن کلیدی در پست وینگر نیز نشان می‌دهد که احتمال مصدومیت آنها در ماه‌های منتهی به جام جهانی کم نیست. همچنین علیرضا جهانبخش نیز از زمان پیوستن به تیم قهرنشین دندر بلژیک، نتوانسته در عملکرد این تیم تأثیرگذار باشد و انتقال دیرهنگام او به این تیم، روی میزان آمادگی‌اش تأثیر ویژه‌ای گذاشته است.

فهرست تیم ملی و بازی‌های جام جهانی همواره جایی برای بازیکنان آماده و موفق بوده و مشخصاً سلباقه بازیکنان نمی‌تواند برای آنها پیش از چنین رویداد مهمی مصونیت ایجاد کند. شاید در صورت عدم آمادگی بازیکنان کلیدی در اردوهای پیش‌رو، تیم ملی نیاز به تصمیمات جسورانه‌تری از سوی کادرفنی داشته باشد تا با حضور بازیکنان آماده به جای چهره‌هایی که آمادگی بدنی کافی برای بازی در رقابت‌هایی پرفشار مانند جام جهانی را ندارند، کیفیت تیم ملی ایران بهبود پیدا کند. تا این لحظه، ایران بازیکنی ندارد که شانس حضور در اردوی ماه فروردین را نداشته باشد اما مسأله در این خصوص نه فقط مصدومیت، بلکه میزان آمادگی بدنی این بازیکنان برای حضور در یک اردوی پرفشار است که باید بازیکنان را آماده حضور در میدانی سخت و دشوار مانند جام جهانی کند.

آمادگی یا شهرت: سرنوشت تیم ملی در دست قلعه‌نویی

حمیدرضا عرب / امیر قلعه‌نویی این روزها در یکی از بزرگ‌ترین چالش‌های دوران مربیگری خود قرار دارد؛ انتخاب نفرات تیم ملی برای مهم‌ترین تورنمنت فوتبالی پیش‌رو. سؤال اصلی که ذهن او را مشغول کرده، این است که آیا باید یک مشت نام بزرگ و شناخته شده را در ترکیب تیم قرار دهد یا بازیکنانی که آمادگی واقعی دارند و در ماه‌های اخیر چه در لیگ داخلی و چه در لیگ‌های خارجی، عملکرد مداوم و درخشانی داشته‌اند.

این دوراهی برای قلعه‌نویی عذاب‌آور است. از یک سو، سوابق طولانی و تجربه برخی بازیکنان در تیم ملی قابل توجه است و نمی‌توان آن را نادیده گرفت، اما از سوی دیگر، آمادگی فنی و جسمانی بازیکنان جوان و آماده، عامل تعیین‌کننده موفقیت در تورنمنت‌های حساس است. او به‌خوبی می‌داند که یک مربی موفق کسی است که نه صرفاً به نام و سابقه توجه کند، بلکه آماده‌ترین‌ها را در مهم‌ترین لحظات همراه خود داشته باشد.

سبک و سنگین کردن این معادلات برای قلعه‌نویی اهمیت حیاتی دارد، چراکه تصمیم او نه‌تنها سرنوشت تیم ملی، بلکه موقعیت حرفه‌ای خودش را نیز تحت تأثیر قرار خواهد.

اگر دست او روی آماده‌ها و بازیکنان با عملکرد مستمر در لیگ و مسابقات خارجی گذاشته شود، مطمئناً رسانه‌ها و کارشناسان فوتبال از او حمایت خواهند کرد. تهیه فهرستی از بازیکنان آماده و مستمر بازی کرده، اعتبار تصمیم او را بیشتر خواهد کرد و نشان می‌دهد به شایستگی و عملکرد واقعی اهمیت می‌دهد. اما اگر تنها نام‌ها و سابقه‌ها مدنظر قرار گیرد، این انتخاب می‌تواند با انتقادهای جدی همراه شود، بویژه اگر تیم ملی در جام جهانی نتایج قابل قبولی کسب نکند. قلعه‌نویی با توجه به خصوصیات اخلاقی و حرفه‌ای خود، به دنبال راه درست است؛ انتخاب شایسته‌ها و بازیکنانی که واقعاً آماده هستند، نه صرفاً توجه به اسم و سابقه. خردادماه سال آینده، نقطه تصمیم‌گیری نهایی خواهد بود و همه منتظر خواهند بود تا ببینند قلعه‌نویی کدام مسیر را برمی‌گزیند و در مهم‌ترین انتخاب دوران حرفه‌ای خود چه خواهد کرد؟ آنچه مسلم است در شرایط کنونی انتظار عمومی نیز از قلعه‌نویی برگزیدن آماده‌ترین بازیکنان است تا تیم ملی با امید بیشتری چشم به صعود از گروه ببندد.

 	ویل ریچارد، گارد تازه‌وارد تیم بسکتبال گلدن استیت وریز، نمونه‌ای روشن از این واقعیت است که رسیدن به بالاترین سطح بسکتبال جهان یعنی NBA فقط به استعداد ذاتی وابسته نیست، بلکه نتیجه سال‌ها تلاش، انضباط فردی و خودسازی است. مسیر او از یک تصمیم ساده در دبیرستان آغاز شد، زمانی که عدد روی ترازو در مطب پزشک، زنگ بیدارباش زندگی‌اش را به صدا درآورد.
 	ریچارد که در کودکی اضافه‌وزن داشت، در آن مقطع حدود ۱۰۴ کیلوگرم وزن داشت و می‌دانست اگر می‌خواهد سریع‌تر بدود و به رویاهای بسکتبالی‌اش نزدیک شود، باید سبک زندگی‌اش را تغییر دهد. او با کمک خانواده، بویژه پدرش که سابقه فوتبال دانشگاهی داشت، برنامه‌ای جدی برای کاهش وزن و آمادگی جسمانی طراحی کرد. تغییر رژیم غذایی، تمرین‌های منظم و حتی طناب‌زدن پیش از مدرسه، بخشی از این مسیر بود؛ مسیری که وزن او را به حدود ۸۸ کیلو رساند و اعتمادبنفس تازه‌ای را او داد.
 	ریچارد در نهایت تصمیم گرفت فوتبال آمریکایی را کنار بگذارد و تمام تمرکز خود را روی بسکتبال بگذارد، ورزشی که از ابتدا عشق اول او بود. پیشرفت تدریجی‌اش در دبیرستان و قهرمانی ایالت جورجیا، اولین نشانه‌های موفقیت را نمایان کرد. او به‌تدریج فهمید که تلاشش نتیجه داده و می‌تواند اهداف بزرگ‌تری داشته باشد.

گل می‌زنم، پاس گل می‌دهم

حسین‌زاده در رقابت‌های لیگ برتر تاکنون ۱۳ بازی انجام داده و موفق شده ۸ گل و ۳ پاس گل به ثبت برساند. این آمار، او را در میان برترین بازیکنان فصل قرار داده و نشان می‌دهد سهم مستقیمی در گل‌های تیمش داشته است. او نه‌تنها تمام‌کننده‌ای دقیق در محوطه جریمه است، بلکه با حرکات بدون توب، فرار از پشت مدافعان و تصمیم‌گیری‌های سریع، مدافعان حریف را بارها دچار مشکل کرده است. ثبات در گلزنی مهم‌ترین ویژگی حسین‌زاده در لیگ برتر بوده و ویژگی‌ای که هر مربی‌ای را به او امیدوار می‌کند.

حضور مؤثر در لیگ نتخیگان آسیا

در لیگ نتخیگان آسیا نیز حسین‌زاده عملکرد قابل قبولی از خود به جا گذاشته است. او در ۶ دیدار آسیایی، یک گل و ۲ پاس گل ثبت کرده و نشان داده که می‌تواند در سطح بالاتر و مقابل حریفان قدرتمند نیز تأثیرگذار باشد. گل اخیر او مقابل الدحیل، یکی از مهم‌ترین لحظات فصل برای این بازیکن بود؛ گلی که در واپسین دقایق مسابقه و با شوتی تماشایی از راه دور به ثمر رسید و توانایی‌های فنی او را بار دیگر برجسته کرد.

تا پیش از این، بیشتر گل‌های حسین‌زاده حاصل جایگیری مناسب در محوطه جریمه، استفاده از فرصت‌ها و فرارهای دقیق از پشت مدافعان بود. اما گل مقابل الدحیل(دوشنبه شب گذشته) نشان داد که این مهاجم جوان، تنها به یک سبک خاص محدود نیست. شوتزنی از راه دور، اعتمادبنفس بالا و جسارت در لحظات حساس، بُعد تازه‌ای به بازی او اضافه کرده است؛ موضوعی که می‌تواند او را به مهاجمی کامل‌تر تبدیل کند. حسین‌زاده در دیدار سوپر جام مقابل استقلال نیز موفق شد یک گل مهم به ثمر برساند و نقش خود را در بازی‌های بزرگ به رخ بکشد. در رقابت‌های جام حذفی، او تاکنون یک بازی انجام داده که اگرچه موفق به گلزنی نشده، اما همچنان یکی از مهره‌های مؤثر تیمش بوده است.

خیز برای جام جهانی

امیرحسین حسین‌زاده در ۲۱ بازی رسمی این فصل، ۱۰ گل و ۵ پاس گل به نام خود ثبت کرده است؛ آماري که او را به لحاظ عددی و کیفی، آماده‌ترین بازیکن معرفی می‌کند(البته در میان بازیکنان هجومی). همین عملکرد باعث شده شانس او برای دعوت و حضور پررنگ‌تر در تیم ملی افزایش یابد. حسین‌زاده پس از دیدار با الدحیل، صراحتاً از علاقه‌اش برای حضور در جام جهانی صحبت کرده، رویایی که دست‌یافتنی به نظر می‌رسد. در شرایطی که برخی ستاره‌های با تجربه با افت انگیزه یا نوسان عملکرد مواجه هستند(سردار آزمون یکی از آنها است)، درخشش حسین‌زاده می‌تواند قلعه‌نویی را برای تغییر در ترکیب تیم ملی وسوسه کند. شاید فصل جاری، فصل تثبیت نام امیرحسین حسین‌زاده به‌عنوان یکی از چهره‌های اصلی فوتبال ایران باشد؛ بازیکنی که آینده‌ای روشن پیش روی خود می‌بیند.

پایان مصدومیت مشکوک

امیرحسین حسین‌زاده

هفته به تمرینات برگشته است. اینجاست که ماجرا کمی مشکوک به نظر می‌رسد و شاید بتوان موضوع این مصدومیت را به ماجرای کنار گذاشته شدن او و البته فسخ توافقی ارتباط او به این خاطر از دست داده بود. مصدومیتی که باعث شد او در درباره آن صحبت کند.

با این حال در مورد اوربه می‌توان یک نکته را عنوان کرد. اینکه حالا که او مشکل مصدومیت ندارد و در تمرینات حاضر است بازی جمعه تا حد زیادی تکلیف او را مشخص خواهد کرد. در واقع اگر اوسمار نام این بازیکن را در فهرست ۲۲ نفره دیدار جمعه مقابل مس رفتنجان قرار ندهد کنار گذاشتن این بازیکن تا حدود زیادی قطعی خواهد شد. پنجره زمستانی نقل و انتقالات از چهار روز دیگر باز خواهد شد و شاید اولین بازیکنی که از پرسپولیس در این پنجره جدا می‌شود همین سرز اوربه باشد که یک دهم آنچه در رزومه‌اش وجود داشت و البته پولی که قرارداد بست برای این تیم مفید نبود.

دیروز خبرگزاری تسنیم خبر داد رقم قرارداد اوربه با پرسپولیس، چیزی حدود ۶۰۰ هزار دلار است و باشگاه پرسپولیس برای جدایی باید با او به توافق برسد.البته این بازیکن آشنه‌هایی نیز در قراردادش دارد که با توجه به عملکرد ضعیف، هیچکدام از آنها فعال نشده‌است. مدیران باشگاه پرسپولیس طی دو سه روز آینده با اوربه جلسه خواهند داشت تا برای اقاله قرارداد با او به توافق برسند.

امیر در محاصره لشکر مصدومان

✎ عرفان حمیدی – یکی از کابوس‌های تیم ملی پیش از جام جهانی ۲۰۰۶ آلمان که منجر به ناکامی دور از انتظار تیم پرستاره برانکو ایوانکوویچ شد.

یکی از کابوس‌های تیم ملی پیش از جام جهانی ۲۰۰۶ آلمان که منجر به ناکامی دور از انتظار تیم پرستاره برانکو ایوانکوویچ شد، مصدومیت سریالی بازیکنان تیم ملی پیش از شروع جام بود که باعث شد تیم با لشکری از چهره‌های ناآماده به آلمان سفر کند. در فاصله پنج ماه تا ماه خرداد و برگزاری آخرین اردوی آماده‌سازی تیم ملی برای جام جهانی ۲۰۲۶، برخی ستارگان کلیدی تیم ملی شرایط مناسبی برای بازی ندارند و به نظر، باید تا ماه فروردین برای بازگشت آنها به زمین فوتبال و ارزیابی شرایط کیفی و جسمانی آنها صبر کنیم. یکی از این ستارگان، سردار آزمون است که در این فصل تمام اردوهای تیم ملی را از دست داد و تاکنون در این فصل لیگ امارات تنها ۲بار به میدان رفته است. مصدومیت دوم سردار در این فصل، به‌حدی سنگین بود که او تاکنون دو ماه خانه‌نشین شده و احتمالاً بازگشت او به میادین تا یک ماه دیگر نیز طول خواهد کشید.

کادر پزشکی و فنی تیم ملی با بازیکنان مصدوم تیم ملی در کشورهای مختلف در ارتباط هستند اما سؤال اینجاست که ورود مستقیم این بازیکنان به فهرست تیم ملی پس از مصدومیت، می‌تواند گره‌گشای شرایط تیم باشد؟ آیا به لحاظ شرایط جسمانی و تناسب اندام، بازیکنانی چون آزمون آمادگی لازم برای حضور در اردوی تیم ملی در ماه فروردین را دارند؟

 	وقتی اراده از استعداد جلو می‌زند
 	فوتبال

کار نیمه‌کاره را باید تمام کنیم

بدون تعارف نه فقط برای تیم خوب خیبر

خرم‌آباد بلکه تیم‌های همیشه مدعی و پرمهره هم

وقتی برای بازی با سپاهان به نقش جهان می‌روند،

خیلی‌ها شانس زیادی برای پیروزی‌شان متصور

نیستند. حتی اگر عده‌ای شکست آنها را پیش‌بینی

کنند شاید تعداد انگشت‌شماری هم باخت سنگین

را برای آنها در نظر گرفته باشند. اما چه اتفاقی

قبیل، بعد و در جریان بازی برای خیبر افتاد که

آنها پیروزی قاطع ۳-۱ را مقابل چشمان هواداران

سپاهان جشن گرفتند.

خیبر فصل را در سه هفته آخر آن قدر خوب

آغاز کرد که بعد از ۷ امتیاز از سه بازی کمتر کسی

فکرش را می‌کرد که آنها سه باخت متوالی را تجربه کنند. اما مهدی رحمتی به کارش، کادرش و بازیکنانش ایمان داشت و همین هم باعث شروع دوباره نتایج خوب‌شان شد. به طوری که آنها ۶ بازی آخرشان را بدون شکست پشت سر گذاشت‌اند. ضمن اینکه خیبر‌ی‌ها در همین

نیم‌فصل پرسپولیس و تراکتور را شکست داده‌اند.

خبر چند باخت آنها هم در نهایت بدشانسی و بی‌دقتی بازیکنان این تیم رقم خورد. شکست آنها در انزلی با یک گل در حالی به دست آمد که چند فرصت عالی گلزنی را از دست دادند. همین اتفاق در بازی با چادرملو افتاد. جایی که پنالتی‌شان را گل نکردند و با از دست دادن روحیه‌شان گل دوم را هم دریافت و ۲-۱ نتیجه را واگذار کردند. در بازی با فجرسپاسی هم با اینکه مالکیت توپ برای دقایقی طولانی در اختیارشان بود به تساوی رضایت دادند. به نظر می‌رسد رحمتی نسبت به گذشته پخته‌تر شده و البته جسورتر شده است. اما داستان پیروزی پرگل اینکه مقابل سپاهان فقط مربوط به این بازی نبوده و باید دلیل آن را در نوع نگرش سرمربی جست‌وجو کرد. همان روزی که در اولین

بازی حذفی مقابل کیا بعد از دریافت گل و کم شدن اختلاف برای پیروزی به دردرس افتادند.

رحمتی از زمان شروع تمرینات برای بازی با سپاهان مدام یک جمله را تکرار را می‌کرد: «باید این بازی رو ببریم.»

او با همین انگیزه تیمش را به لحاظ روانی آماده بازی کرد، تا اینکه به اصفهان رسیدند. رحمتی در جلسه فنی هم صحبت‌های انگیزشی را مطرح کرد: «شما تجربه پیروزی مقابل تیم‌های بزرگ را داشتید و خیلی خوب می‌دانید که پیروزی در این بازی چقدر لذت دارد. انتظار دارم خودتان و توانایی‌های‌تان را باور داشته باشید. اصلاً نباید از نام سپاهان و اینکه بازیکنان بزرگی دارد ترس به خودتان راه دهید. باید کنار هم خالق یک روز به یادماندن، یک روز خوب و یک صعود خوب باشیم.»

او مثل تمام مربیان بخش پایانی حرفه‌ایش را برای داخل رختکن گذاشت. جایی که او به حسین پورحمیدی دروازه‌بان‌ش اینطور گفت: «ضمن مطمئنم که امروز روز توست، تمام بچه‌ها هم کمک می‌کنند تا این اتفاق بیفتد. بچه‌ها ما برای نیمه‌فصل یک کار نیمه‌تمام داریم که همین امروز باید تماشش کنیم.»

وقتی نیمه اول با تساوی ۱-۱ به پایان رسید، رحمتی بعد از دو سه دقیقه استراحت به شاگردانش برای حفظ تمرکزشان در حالی که بسیار هیجان داشتند، از آنها خواست تمرکزشان را حفظ کنند و گفت: «به قرآن قسم خیلی حیف می‌شود که این بازی را ببریم. از نام سپاهان نترسید و عقب نکشید که اگر این اتفاق بیفتد تحت فشار قرار می‌گیرید و کار خیلی سخت می‌شود. بچه‌ها شما می‌توانید برنده از زمین بیرون بیایید.»

سرزُ اوربه مهم‌ترین و شاید مهم‌ترین چهره تمرینات روزهای اخیر پرسپولیس به حساب می‌آید. بازیکنی که با آن همه سر و صدا به پرسپولیس آمد و البته با بیماری هپاتیتش سر وصدای بیشتری هم ایجاد کرد تاکنون خیلی کم برای این تیم بازی کرده ضمن اینکه در مسابقاتی که به میدان رفته در حد نام و اعتبار بین‌المللی‌اش نبوده و کیفیتی پایین‌تر از معمولی داشته است.

اوربه در بازی‌هایی که به میدان رفته نشانه‌های واضحی از ناآمادگی بدنی و دوری از فرم مسابقه داشته چرا که وقتی به پرسپولیس آمد بیش از یک سال فوتبال رسمی بازی نکرده بود. به همین خاطر گفته شد اوسمار او را نمی‌خواهد و به احتمال زیاد کنارش خواهد گذاشت. هفته قبل اخبار فراتر هم رفت و گفته شد فسخ قرارداد این مدافع راست نامدار قطعی است. در عین حال غیبت این بازیکن در تمرینات هم این خبر را جدی‌تر کرد و اینطور به نظر می‌رسید که او در دو سه بازی باقیمانده از نیم فصل هم کنار تیم نخواهد بود و بعد از آن جدایی‌اش رسمی می‌شود.

اوربه بعد از حضور در ترکیب اصلی بازی با استقلال در دربی و البته نمایش نسبتاً ضعیفش در ارنج بازی بعدی مقابل پیکان از ترکیب خارج و روی نیمکت نشست تا برارجه جانشین او شود. در ابتدا اینطور به نظر می‌رسید که نمایش ضعیف این بازیکن در دربی باعث خروج او از ترکیب شده اما وقتی مشخص شد نام اوربه در بازی بعدی

● دلار ۹۳٫۴۰۰ ● یورو ۱۰۸٫۸۲۰ ● پوند ۱۲۵٫۴۸۰ ● درهم ۲۵٫۵۵۰ ● لیر ۲۰٫۳۰۰ ● سکه ۸۵٫۴۵۰٫۰۰۰ ● سکه بهار آزادی ۷۶٫۶۱۰٫۰۰۰ ● نیم سکه ۴۵٫۲۰۰٫۰۰۰ ● ربع سکه ۲۶٫۷۴۰٫۰۰۰ ● سکه گرمی ۱۴٫۸۰۰٫۰۰۰ ● طلای ۱۸ عیار ۷٫۵۹۰٫۰۰۰ ● طلای ۲۴ عیار ۱۰٫۱۰۰٫۰۰۰ ●

روزنامه‌ **در اقتصاد** www.marzeghtesad.ir چهارشنبه ۰۳ دی ۱۴۰۴ • شماره ۸۹۶ **www.marzeghtesad.ir**

صاحب امتیاز: موسسه مطبوعاتی دانش پیام بامداد نوین
مدیر مسئول: ابوالفضل حمیدی
چاپ: جام جم
آدرس: تهران، بلوار مرزداران، خیابان البرز ، البرزیکم، پلاک ۶
تلفن: ۰۲۱- ۴۹۱۰۵۰۰۰
گستره توزیع : سراسری
شرکت توزیع : نشر گستر

بازگشت ناگهانی مدیری به تلویزیون

شود. سرانجام دیروز اعلام شد که این مجموعه از پنجشنبه عرصه کارگردانی و بازیگری آغاز کرده و با ترکیب بازیگران همین هفته روی آنتن خواهد رفت. این در حالی است که قدیمی و جدید تمیش رابهروز کرده است. گویا مدیری از سال ۱۴۰۰ و از پایان فصل آخر «دورهمی» این چهره از بناسست برای نوروز ۱۴۰۵ سریال «مرد سهرار چهره» را بسازد که ادامه دو سریال «مرد هزار چهره» و «مرد دوهزار چهره» او در شبکه سه سیما محسوب می‌شود.

پس از پایش مشخص می‌شود.

متروی تهران برای **سرفاصله** **۲۲دقیقه طراحی** شده است، اما **به گفته هاشمی، اگر همین تعداد ناوگان طی حدود سه تا چهار سال آتی به شبکه تزریق شود.**

فناوری «بدون راننده»

، یکی از موانع اصلی بهره‌برداری با حداکثر ظرفیت در شبکه مترو، وضعیت تجهیزات سیگنالینگ است. خرابی این تجهیزات می‌تواند سرویس‌دهی در کل یک خط را مختل کند و ایمنی را کاهش دهد. «سامانه سیگنالینگ ATP» نوعی سیستم حفاظت خودکار قطار (Automatic Train Protection) و کنترل ترافیک ریلی است که از علائم و دستورات برای تنظیم سرعت، جلوگیری از تجاوز از حد مجاز و اعمال ترمز اضطراری استفاده می‌کند تا ایمنی قطارها را تضمین و از حوادث احتمالی جلوگیری کند. عمر مفید این تجهیزات نیز عموماً ۲۰ تا ۲۵ سال در نظر گرفته می‌شود؛ چراکه علاوه بر فرسودگی فیزیکی، به سرعت با منسوخ شدن فناوری مواجه می‌شوند.

آن‌گونه که مدیرعامل پیشین شرکت متروی تهران و حومه می‌گوید، اکنون موعد به‌روزرسانی تجهیزات سیگنالینگ متروی تهران رسیده و باید فناوری «ATO» را جایگزین کنیم. ویژگی مهم این فناوری کنترل توامان حداکثر و حداقل سرعت قطارهاست که برای سرفاصله‌های بالا بسیار ضروری است؛ برخلاف فناوری فعلی که فقط حداکثر سرعت را کنترل می‌کند. تداوم بهره‌برداری از سیستم‌های قدیمی‌تر، حتی در صورت عملکرد ظاهری، می‌تواند ظرفیت شبکه را محدود کرده، ریسک‌های ایمنی را افزایش دهد و امکان ارتقای سطح خدمات و افزایش سرفاصله حرکتی قطارها را از بین ببرد.

هاشمی از فناوری به‌روزرتری هم سخن گفت که می‌تواند انتخاب آتی متروی تهران و کلان‌شهرها باشد؛ فناوری «بدون راهبر» که اگرچه گران‌تر است، اما هزینه‌های بهره‌برداری از شبکه مترو را به شدت کاهش می‌دهد و می‌تواند یک انتخاب اقتصادی با منافع بلندمدت به شمار بیاید. این فناوری اکنون در نقاط مختلف جهان مورد استفاده قرار گرفته که متروی دبی و برخی خطوط متروی پاریس از آن جمله‌اند. در ایران نیز می‌توان دست‌کم در یک پا دو خط این فناوری را پیاده کرد، اما مساله به‌روزرسانی فناوری تجهیزات سیگنالینگ مترو چقدر جدی است؟ آیا در شبکه متروی تهران تاکنون حادثه‌ای ناشی از نقص در این تجهیزات رخ داده است؟ پاسخ مثبت است. از قضا این حادثه در همان خطی رخ داده که در واقع قدیمی‌ترین خط بهره‌برداری شده متروی تهران است؛ خط پنج.

اول دی‌ماه ۱۴۰۰ حادثه برخورد دو قطار مترو در ایستگاه چیتگر منجر به مصدومیت ۲۰ تن از مسافران شد؛ حادثه‌ای که علاوه بر عامل انسانی، سیستم سیگنالینگ نیز در آن نقش داشت. ماجرا از این قرار بود که راهبر قطار جانبی به اشتباه سیستم اتوماتیک را غیرفعال کرد و بدون مجوز، وارد خط اصلی شد؛ درحالی‌که سیستم‌های کنترل و حفاظت هوشمند (سیگنالینگ) باید از وقوع چنین برخوردی جلوگیری می‌کرد. این رخداد ضعف در زیرساخت‌های سیگنالینگ در عین نیاز به ارتقای فناوری آنها و تقویت آموزش نیروی انسانی را آشکار کرد.

هشدار قرمز حریق در مترو

به گزارش «دنیای اقتصاد» حادثه حریق در مترو اگرچه ندرتا اتفاق می‌افتد، اما بی‌سابقه نیست. یکی از تجربه‌های تلخ جهانی در حوزه حریق مترو، حادثه آتش‌سوزی ایستگاه کینگز کراس لندن در سال ۱۹۸۷ است؛ حادثه‌ای که به عنوان نقطه عطف ایمنی در متروهای جهان شناخته می‌شود. آتش‌سوزی از یک پله برقی قدیمی و فرسوده آغاز شد که بخش‌هایی از آن هنوز از مصالح قابل اشتعال و متعلق به نسل‌های اولیه تجهیزات مترو ساخته شده بود. تجمع گرد و غبار، چربی و عدم نوسازی اساسی موجب شد آتش به سرعت گسترش پیدا کند و در مدت کوتاهی فضای ایستگاه را در بر بگیرد. نتیجه این حادثه، جان‌باختن ۳۱ تن و مجروح شدن ۱۵۱ نفر دیگر بود.

بررسی‌های پس از حادثه نشان داد که مشکل اصلی نه ضعف سازه‌ای ایستگاه، بلکه فرسودگی تجهیزات ثابت، فقدان استانداردهای به‌روز ایمنی حریق و نگاه حداقلی به نگهداشت بوده است. این فاجعه موجب شد متروی لندن سیاست‌های خود را به‌طور بنیادین تغییر دهد؛ از جمله حذف کامل پل‌برقی‌های قدیمی، بازنگری در مواد به‌کاررفته در تجهیزات ایستگاهی، ارتقای سیستم‌های اعلام و اطفای حریق و تغییر رویکرد از نگهداری واکنشی به نوسازی پیشگیرانه.

از آن پس، ایمنی حریق به یکی از محوره‌های اصلی مدیریت دارایی در متروهای جهان تبدیل شد. این تجربه نشان داد که در شبکه‌های مترو، حتی در صورت پایداری سازه‌ها، تجهیزات ثابت فرسوده‌اعم از آسانسور، پل‌برقی و حتی تهویه و اطفای حریق می‌تواند به حادثه‌ای مرگبار منجر شود. هاشمی درباره ضرورت به‌سازی وضعیت تجهیزات تهویه و اطفای حریق متروی تهران گفت: عمر مفید هواسازها و دیگر تجهیزات تهویه نیز ۳۰ سال است و اکنون در خطوط قدیمی، باید پایش اساسی صورت گیرد. البته در این حوزه تا ۸۰ درصد خودکفا هستیم و تولیدات داخلی استفاده می‌شود؛ بنابراین مانعی برای نوسازی این تجهیزات وجود ندارد. وی با بیان اینکه بخش خروج دود سیستم‌های تهویه بسیار مهم است و باید پایش و به‌روزرسانی شود، گفت: هر حریق کوچک در مترو، در صورتی که این سامانه‌ها به‌درستی عمل نکنند، خطر مرگ به دنبال دارد و می‌تواند فاجعه‌آفرین باشد. از طرفی معمولاً مدیران به وضعیت ناوگان اهمیت بیشتری می‌دهند و تجهیزات ثابت ایستگاهی آن‌طور که باید مورد توجه قرار نمی‌گیرد. بنابراین فکر می‌کنم این بخش باید به‌طور جدی از نظر فرسودگی مورد پایش قرار بگیرد؛ به‌ویژه در خطوط یک، دو و پنج که از نظر طول مدت بهره‌برداری نسبت به سایر خطوط جلوتر هستند. به گفته وی، اپرواشرها و فیلترها حتماً به‌طور دوره‌ای تعویض می‌شود، اما مهم است که مانورهای دوره‌ای برگزار و از صحت عملکرد همه این تجهیزات اطمینان حاصل شود.

ضرورت پیش‌گیری از انباشت ریسک

تجربیات جهانی نشان می‌دهد که فرسودگی در شبکه‌های مترو، اگر به‌موقع مدیریت نشود، می‌تواند به بروز حوادث جدی و حتی مرگ‌بار منجر شود. نکته مهم آن است که در بسیاری از این سوانح، سیستم‌ها به‌طور کامل از کار نیفتاده بودند، بلکه به‌دلیل استهلاک تدریجی و کهنگی فناوری، عملکردی ناقص و گمراه‌کننده داشتند؛ وضعیتی که از منظر ایمنی، به‌مراتب خطرناک‌تر از خرابی آشکار است. یکی از شاخص‌ترین نمونه‌ها، حادثه برخورد دو قطار در متروی واشنگتن دی‌سی در سال ۲۰۰۹ است که به کشته‌شدن ۹ نفر انجامید. بررسی‌های رسمی نشان داد که مدارهای تشخیص حضور قطار در مسیر، به‌دلیل فرسودگی تدریجی، قادر به شناسایی قطار متوقف‌شده نبودند و سیستم سیگنالینگ اطلاعات نادرستی به راننده قطار بعدی ارسال کرده بود. این حادثه نشان داد که فرسودگی تجهیزات کنترلی، حتی بدون قطع کامل عملکرد سیستم، می‌تواند مستقیماً ایمنی شبکه را تهدید کند.

صاحب امتیاز: موسسه مطبوعاتی دانش پیام بامداد نوین

مدیر مسئول: ابوالفضل حمیدی

چاپ: جام جم

آدرس: تهران، بلوار مرزداران، خیابان البرز ، البرزیکم، پلاک ۶

تلفن: ۰۲۱- ۴۹۱۰۵۰۰۰

گستره توزیع : سراسری

شرکت توزیع : نشر گستر

متروی تهران در آستانه فرسودگی

مر تضي اكبری –متروی تهران در آستانه ورود به سن فرسودگی است. عمر مفید بخشی از تجهیزات مترو و ۳۰ سال پیش‌بینی شده و این در حالی است که از شروع بهره‌برداری آنها در خطوط قدیمی‌تر، حدود ۲۸سال می‌گذرد.

بهره‌برداری از شبکه متروی تهران در سال ۱۳۷۷ با خط پنج (کرج) آغاز شد و پس از آن خطوط یک و دو نیز وارد چرخه بهره‌برداری شدند. به این ترتیب قدیمی‌ترین خطوط اکنون در آستانه سن فرسودگی تجهیزات قرار دارند. فرسودگی در شبکه‌های مترو پدیده‌ای چندلایه است که می‌توان آن را در چند حوزه گوناگون نظیر تجهیزات ثابت، تجهیزات متحرک و سیستم‌های بهره‌برداری و کنترلی بررسی کرد. هر یک از بخش‌های تجهیزات مترو دارای چرخه عمر، الگوی استهلاک و الزامات نوسازی متفاوتی هستند و همین تفاوت‌ها، مدیریت دارایی‌های مترو را به موضوعی راهبردی تبدیل کرده که غفلت از آن می‌تواند ابرهزینه‌هایی از جنس تلفات جانی بر جای بگذارد.

کسری واگن برای سرفاصله ۲۲دقیقه

محسن‌هاشمی رخنسجانی که ۱۳ سال ریاست هیات‌مدیره و مدیرعاملی شرکت متروی تهران و حومه و ریاست شورای شهر پنجم را بر عهده داشته است، در نشست با موضوع بررسی وضعیت فرسودگی متروی پایتخت که با حضور جمعی از صاحب‌نظران حوزه حمل‌ونقل برگزار شد، با بیان اینکه سازه و ابنیه ایستگاه‌های مترو با عمر مفید ۱۰۰ ساله طراحی و ساخته شده است گفت: فرسودگی ایستگاه‌ها بیشتر «عملکردی» و «چهارپایه‌ای» است، نه سازه‌ای اما در بخش تجهیزات، فرسودگی در چهار بخش کلیدی نیازمند پایش است و اکنون زمان آن رسیده که به این موضوع به‌طور جدی ورود شود. این چهار بخش شامل ناوگان، تجهیزات سیگنالینگ، شبکه برق و در نهایت سامانه تهویه و اطفای حریق است.وی درباره وضعیت ناوگان متروی تهران توضیح داد: اولین واگن‌هایی که در مترو مورد استفاده قرار گرفت، متعلق به خط پنج (کرج) است؛ ناوگانی که اکنون تقریباً ۲۸ساله است.

این واگن‌ها در سال ۱۳۷۷ ساخته شده و همچنان در حال بهره‌برداری است. به گفته‌هاشمی، عدد مرجع سیاست‌گذاری برای عمر مفید قطارها از ابتدا ۳۰ سال در نظر گرفته شده است؛ به عبارت دیگر، عمر اسمی قطارهای مترو ۳۰ سال است؛ هر چند با انجام اورهال (تعمیرات اساسی)، نوسازی سیستم رانش، ترمز و کنترل قابلیت افزایش آن به مدت چند سال بیشتر نیز وجود دارد، اما اگر اورهال به تعویق بیفتد، افت ایمنی، کاهش قابلیت اطمینان و افزایش خرابی در ناوگان افزایش پیدا می‌کند.

هاشمی با بیان اینکه متروی تهران برای سرویس‌دهی با سرفاصله چهار دقیقه در هر یک از خطوط هفت‌گانه متروی پایتخت، نیازمند ۵۰ قطار هفت واگنه است، افزود: با این وصف اکنون بدون در نظر گرفتن واگن‌های فرسوده، با کمبود ۲۳۰۰ واگن برای بهره‌برداری بهینه‌از زیرساخت موجود شبکه مترو مواجهیم. این رقم البته با در نظر گرفتن مدل بهره‌برداری استاندارد مترو بر آورد شده است، به این معنا که علاوه بر قطارهای عملیاتی روی خط، قطارهای متوقف و در تعمیرگاه و نیز قطارهای رزرو و پشتیبان که در نقاط مختلف خط برای ورود به ریل اصلی در شرایط اضطراری پیش‌بینی می‌شوند را نیز شامل می‌شود.

متروی تهران برای سرفاصله ۲دقیقه طراحی شده است، اما به گفته هاشمی، اگر همین تعداد ناوگان طی حدود سه تا چهار سال آتی به شبکه تزریق شود، احتمالاً پاسخگوی تقاضای سفر بالقوه ریلی در پایتخت خواهد بود. با این وجود برای سرفاصله ۲دقیقه‌ای و پاسخ به نیاز حومنهشین‌ها در دو خط پرند و هشتگرد، تعداد قطارها باید تا سال ۱۴۱۰ به ۵۰۰ رام افزایش پیدا کند. وی گفت: البته هدوی (سرفاصله) ۲دقیقه

اینفوگرافیک

کبد نقش حیاتی در سم‌زدایی بدن، متابولیسم مواد مغذی و تولید پروتئین‌های مهم ایفا می‌کند. کبد چرب یکی از شایع‌ترین بیماری‌های مزمن است. یک رژیم غذایی متعادل و تغذیه مناسب، کلید حمایت از سلامت کبد و پیشگیری از مشکلات مرتبط با کبد است.

کارتون

تودیع و معارفه

رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران

تأثیر هوش مصنوعی بر نثر رسانه‌ها

در سال‌های اخیر، برخی واژه‌ها با لحن نیمه‌رسمی و دانشگاهی با افزایش محسوسی در متون روبه‌رو شده‌اند؛ واژه‌هایی که بسیاری از کاربران آنها را از نشانه‌های شاخص نثر تولیدشده توسط «چت‌جی‌بی‌تی» می‌دانند. ناظران متعدد به الگوهای تکرارشونده در متون تولیدشده با هوش مصنوعی اشاره کرده‌اند؛ از رواج سریع واژه‌هایی که پیش‌تر کمتر به کار می‌رفتند تا ساختارهای جمله‌ای قالبی که بارها در یک متن تکرار می‌شوند.

در شبکه‌های اجتماعی، تشخیص متون تولیدشده با هوش مصنوعی به نوعی سرگرمی تبدیل شده است. در بریتانیا، برخی نمایندگان مجلس و خبرنگاران سیاسی از افزایش سخنرانی‌هایی خبر داده‌اند که با عبارت‌هایی رسمی و قالبی آغاز می‌شوند؛ موضوعی که به استفاده از سامانه‌های هوش مصنوعی در نگارش نطق‌ها نسبت داده می‌شود. حتی کاربران برنامه‌های دوست‌یابی نیز درباره‌اصالت متن معرفی افراد تردیدهایی مطرح می‌کنند. در این میان، تفاوت‌های ظریف در نشانه‌گذاری نیز به‌عنوان نشانه‌ای از متن ماشینی مطرح شده و همین موضوع واکنش مدافعان برخی علائم نگارشی را برانگیخته است.بخش قابل‌توجهی از متون‌های امروز در فضای مجازی با تردید به آنها نگریسته می‌شود، ممکن است واقعاً توسط هوش مصنوعی تولید شده باشند. سامانه «چت‌جی‌بی‌تی» اخیراً به حدود هشتصدمیلیون کاربر هفتگی رسیده و بر اساس یک نظرسنجی انجام‌شده در شش کشور، ۲۲ درصد پاسخ‌دهندگان اعلام کرده‌اند هر هفته از ابزارهای هوش مصنوعی مولد استفاده می‌کنند. داده‌های یک پایگاه بزرگ گرادروی متون‌های اینترنتی نیز نشان می‌دهد که اندکی بیش از نیمی از مقاله‌های تازه منتشرشده در وب توسط سامانه‌های هوش مصنوعی نوشته شده‌اند.با این حال، فراتر از حسد و گمان و ترفندهای تشخیصی، این پرسش مطرح است که آیا راهی علمی برای تشخیص متون تولیدشده با هوش مصنوعی وجود دارد و مهم‌تر از آن، این فناوری چه تأثیری بر زبان انسان می‌گذارد. در گفت‌وگو با زبان‌شناس و یک روزنامه‌نگار متخصص در حوزه هوش مصنوعی و سواد رسانه‌ای، پژوهش‌های موجود، تأثیرات احتمالی بر زبان و پیامدهای آن برای روزنامه‌نگاری بررسی شده است.

این بحث بر زبان انگلیسی متمرکز است؛ زبانی که هم در خط مقدم توسعه مدل‌های بزرگ زبانی قرار دارد و هم بیش‌ترین پژوهش‌ها درباره تأثیر این مدل‌ها بر آن انجام شده است. این مدل‌ها معمولاً در زبان‌هایی عملکرد بهتری دارند که منابع متنی گسترده‌تری در اختیارشان است؛ مسأله‌ای که به زبان‌های کم‌منبع، زبان‌هایی که بیشتر گفتاری هستند یا آنهایی تفاوت چشم‌گیری میان شکل گفتاری و نوشتاری دارند، تمام می‌شود.

تام.اس. جوزک، استادیار زبان‌شناسی محاسباتی دانشگاه ایالتی فلوریدا، با تأکید بر دشواری اثبات رابطه علی می‌گوید در گفتمان عمومی اغلب نتیجه‌گیری‌های شتابان‌زدای درباره تأثیر هوش مصنوعی بر زبان مطرح می‌شود، درحالی‌که نشان دادن این‌سبب تأثیر به‌صورت علمی کار ساده‌ای نیست. با این حال، یافته‌های پژوهشی نشان می‌دهد سامانه «چت‌جی‌بی‌تی» برخی واژه‌های نیمه‌رسمی و دانشگاهی را بیش از حد به کار می‌برد و همین واژه‌ها در متون علمی و رسانه‌ای انسانی نیز رو به افزایش هستند.

در پژوهشی که جوزک و یکی از همکارانش انجام داده‌اند، واژه‌هایی که بدون دلیل مشخصی با افزایش ناگهانی در متون علمی روبه‌رو شده بودند، با واژه‌های پرتکرار در چکیده‌های علمی تولیدشده توسط هوش مصنوعی مقایسه شد. نتیجه این بررسی شناسایی مجموعه‌ای از واژه‌ها بود که افزایش کاربرد آنها در زبان علمی انگلیسی احتمالاً به استفاده از سامانه‌های هوش مصنوعی مرتبط است. با این حال، پژوهشگران تأکید می‌کنند این موضوع الزام به معنای استفاده مستقیم نویسندگان از این ابزارها نیست، زیرا همین واژه‌ها در فضاهایی مانند یادکست‌های گفت‌وگومحور نیز افزایش یافته‌اند؛ فضاهایی که احتمال استفاده از متن ماشینی در آنها کمتر است.

پژوهشی دیگر به سرپرستی هیروما یاکورا در موسسه ماکس پلانک برلین نشان می‌دهد واژه‌هایی که سامانه‌های هوش مصنوعی بیش‌از‌حد از آنها استفاده می‌کنند، پس از عرضه گسترده این ابزارها در یادکست‌ها و سخنرانی‌های دانشگاهی منتشرشده در فضای مجازی نیز رشد قابل‌توجهی داشته‌اند. این یافته‌ها نشان می‌دهد انسان‌ها در نتیجه مواجهه مداوم با متون تولیدشده توسط

هوش مصنوعی، به‌تدریج این واژه‌ها را در گفتار و نوشتار خود به کار می‌گیرند. در پروژهای پژوهشی در دانشگاه ایالتی فلوریدا نیز نتایج مشابهی به دست آمده است، هرچند پژوهشگران تأکید می‌کنند که نمی‌توان با قطعیت گفت افزایش این واژه‌ها صرفاً ناشی از هوش مصنوعی است و تغییرات طبیعی زبان نیز می‌تواند در این روند نقش داشته باشد. در پژوهشی دیگر، پژوهشگران برای نزدیک شدن به رابطه علی، چکیده‌های علمی را به دو بخش تقسیم کردند و از سامانه‌های زبانی خواستند نیمه دوم متن را تولید کنند. مقایسه این بخش‌ها با نسخه انسانی نشان داد